Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 657 | vineri 20 aprilie 1962 | 8 pagini 25 bani

Urmăm învățătura marelui Lenin

La 22 aprilie se împlinesc 92 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin, marele dascăl al proletariatului, întemeietorul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și al primului stat socialist din lume. Intreaga viață a lui Lenin, activitatea lui rodnică și plină de abnegație pe tărîm social și politic sînt un măreț exemplu de slujire neabătută a cauzei clasei muncitoare, a idealurilor celor mai nobile ale omenirii.

Intre multiplele probleme cărora genialul conducător al clasei muncitoare le-a căutat și le-a găsit o strălucită rezolvare se află și acelea legate de educarea tinerei generații, de pregătirea ei pentru viață, ca o condiție absolut necesară succesului muncii de construire a societății noi.

★

In urmă cu ani, vizitînd încăperile vilei situate la cîțiva zeci de kilometri de Moscova în care Lenin și-a petrecut ultimii ani de viață, un coleg pedagog, privind pe îndelete biblioteca personală a marelui conducător al primului stat socialist din lume, observa mulțimea lucrărilor legate de problemele educației tinerei generații.

Imi amintesc acest moment parcurgînd impunătoarea culegere de articole și cuvîntări ale lui Vladimir Ilici Lenin despre învățămîntul public — compendiu al concepțiilor sale în problemele culturii, ale învățămîntului și ale educației comuniste, concepții care constituie baza pedagogiei sovietice. Articolele și cuvîntările lui Vladimir Ilici Lenin în problemele revoluției culturale și ale educației comuniste ale tineretului constituie de decenii, pentru Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, o stea călăuzitoare în lupta pentru dezvoltarea învățămîntului sovietic, pentru educarea tinerei generații de constructori ai comunismului.

In „Proiectul de rezoluție cu privire la atitudinea față de tineretul studios", prezentat la Congresul al II-lea al P.M.S.D.R., în celebrul articol „Socialismul și religia", publicat în anul 1905 în „Novaia Jizn", în articolul „Compoziția națională a elevilor în școala rusă", publicat în 1913 în „Proletarskaia Pravda" sau în atît de cunoscuta cuvîntare „Sarcinile Uniunilor Tineretului" rostită la al III-lea Congres general al Uniunii Tineretului Comunist din Rusia, ca și în multe alte zeci de articole și cuvîntări din diverse etape ale activității lui Lenin găsim o imensă bogăție de idei despre educație, instrucție, despre școala comunistă, despre rolul și sarcinile învățătorului în construcția socialistă.

Relevînd sarcinile tineretului în bătălia pentru făurirea unei vieți noi, Lenin arăta în permanență necesitatea ca tînăra generație să acorde întreaga atenție învățăturii, însușirii celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii absolut necesare constructorului unei lumi noi.

In același timp Lenin sublinia că nu orice mod de a învăța te ajută să te formezi ca adevărat comunist. Cunoașterea din carte a comunismului, cunoașterea lui din broșurile și operele comuniste nu are absolut nici o valoare fără muncă, fără participarea activă la lupta poporului muncitor, căci o asemenea cunoaștere menține vechea ruptură dintre teorie și practică caracteristică societății capitaliste. O asemenea pregătire este unilaterală, neconformă cu necesitățile vieții noi care are nevoie de oameni multilateral dezvoltați, de oameni îndemînatici, pricepuți în activitatea direct productivă, înarmați cu deprinderi de muncă și cu temeinice cunoștințe teoretice.

Așa dar, învățămîntul poate fi util cauzei comunismului, poate pregăti constructori ai noii societăți numai în măsura în care este legat de lupta pentru înlăturarea orînduirii bazate pe exploatare, de lupta pentru comunism, de viață și de munca direct productivă. Numai prin această îmbinare dintre muncă și învățătură, școala poate fi utilă măreței bătălii pentru făurirea secularelor visuri de fericire ale popoarelor.

Această idee a necesității continuei legături dintre școală și practică, a necesității de a lega permanent învățătura cu munca direct productivă, străbate ca un fir roșu cele mai importante dintre articolele și cuvîntările lui V. I. Lenin în legătură cu problemele școlii. Incă în articolul „La ce se gîndesc miniștrii noștri", elaborat la sfîrșitul anului 1897, Lenin scria: „nu-ți poți închipui un ideal de societate viitoare fără îmbinarea învățămîntului cu munca producti-

I. SAVA

(Continuare în pag. 2)

Montarea unui separator trifazic în cadrul practicii de specialitate în atelierul-școală al Centrului școlar de construcții din București

In întîmpinarea zilei de 1 Mai

În aceste zile din preajma marii sărbători a oamenilor muncii din întreaga lume, cadrele didactice și elevii, alături de toți oamenii muncii din țara noastră, își sporesc eforturile pentru a obține rezultate mereu mai bune în activitatea lor. Eforturile principale sînt îndreptate mai ales spre ridicarea nivelului la învățătură, spre asigurarea încheierii cu succes a anului școlar. O mare atenție acordă școlile tot mai bunei desfășurări a muncii practice a elevilor, ca și antrenării lor în acțiuni patriotice.

Cititorii gazetei noastre au trimis redacției numeroase scrisori în care vorbesc despre munca însuflețită a învățătorilor și profesorilor în întîmpinarea zilei de 1 Mai.

La Școala de 8 ani nr. 8 din Iași, de pildă, s-au luat de curînd o serie de măsuri menite să asigure consolidarea cunoștințelor tuturor elevilor. S-au prevăzut, astfel, măsuri privind îmbunătățirea predării lecțiilor prin folosirea mai judicioasă a materialului didactic, prin organizarea mai bună a momentului fixării etc. Cadrele didactice întăresc legătura lor cu organizația de tineret și cu părinții elevilor. Pe această linie școala a organizat de curînd o ședință cu părinții, unde s-a discutat despre modul în care ei pot ajuta pe copiii lor să obțină rezultate tot mai bune la învățătură. (De la *Constantin Căruțașu*, Huși).

★

Elevii Centrului școlar de construcții din București lucrează cu mult avînt pe șantierul școlii lor. Aici s-au înălțat în scurtă vreme un nou corp de clădire cu opt săli de clasă, sală de lectură și cabinete școlare, patru ateliere spațioase și un grup social cuprinzînd un internat pentru 240 de elevi.

În noul corp al școlii, înălțat acum complet, elevii zugravi lucrează cu spor la tencuielile interioare. Ei și-au luat angajamentul să termine această lucrare pînă la 1 Mai.

Prin munca lor viitorii constructori au adus pînă în prezent Trustului de construcții care tutelează școala economii de mii de lei. (De la ing. *Mihai Tudose*, București).

★

Lucrînd alături de harnicii colectiviști pe ogoarele gospodăriei agricole colective „N. Bălcescu", elevii Școlii medii din comuna Bolintinul din Vale aplică în practică cele acumulate la lecțiile de cunoștințe agricole, științe naturale, chimie. Sub îndrumarea profesorilor, a inginerului agronom și a tehnicienilor din gospodărie elevii iau parte activă la muncile agricole din acest sezon: stropiri de primăvară împotriva dăunătorilor, însămînțări, precum și o serie de activități în ferma gospodăriei (de la *P. Ion*, Bolintinul din Vale).

Orientarea profesională

Fiecare părinte, gîndindu-se la fericirea copiilor săi, fiecare profesor, gîndindu-se la ziua de mîine a elevilor pe care îi instruiește și educă își pun firesc întrebarea „ce vor deveni aceștia în viață, care va fi aportul pe care îl vor aduce societății?".

Întrebarea cere un răspuns fundamentat pe o bună cunoaștere a capacităților elevilor. Ea și-l află pe măsură ce copilul înaintează în vîrstă, pe măsură ce părinții și profesorii îi cunosc posibilitățile, înclinațiile, pe măsură ce îl ajută să-și formeze și să-și dezvolte aptitudinile.

Datorită însă faptului că unii profesori și diriginți nu acordă acestei probleme toată atenția cuvenită, mai sînt elevi care se văd nevoiți să decidă singuri, sau consultîndu-se doar cu colegii, spre ce profesiuni să se îndrepte.

Or, problema orientării profesionale a elevilor, pentru ca la absolvirea școlii să se îndrepte spre profesiunea cea mai potrivită, nu este o simplă problemă personală, care îi privește numai pe tinerii respectivi, ci este în primul rînd o problemă de interes general, care prezintă o importanță deosebită pentru întreaga societate, pentru stat.

Și în regimul burghezo-moșieresc statul se ocupa de orientarea profesională — bineînțeles de pe pozițiile claselor avute, în interesul acestor clase și pentru a asigura menținerea și întărirea exploatării. Calea spre anumite profesiuni era deschisă numai fiilor celor avuți; pentru fiii oamenilor muncii se rezervau însă, cu ajutorul numeroaselor bariere ce li se puneau în cale, doar profesiunile în care erau sortiți să fie victime ale exploatării.

În țara noastră, în care astăzi se desăvîrșește construirea socialismului, lucrurile s-au schimbat fundamental și în această direcție la fel ca în toate direcțiile vieții economice, social-politice și culturale. Căile spre oricare profesiune sînt deopotrivă deschise tuturor fiilor celor ce muncesc. Au dispărut, totodată, deosebirile dintre profesiunile considerate în trecut „superioare" și cele considerate „inferioare", toate profesiunile fiind la fel de utile societății dacă ele contribuie la ridicarea bunăstării poporului și la înfăptuirea țelului măreț al omenirii — comunismul.

După cum se știe, unul din principiile de bază ale orînduirii comuniste, chiar din prima sa fază, cere ca fiecare membru al societății să slujească societatea după capacitățile sale. Justa orientare profesională a tinerilor ce ies de pe băncile școlii constituie tocmai primul pas spre înfăptuirea acestui principiu.

Pentru a da societății tot ceea ce poate, orice membru al ei trebuie să aibă posibilitatea de a-și valorifica la maximum capacitățile sale. De aceea, cunoașterea posibilităților fiecărui copil încă din primii ani de școală, formarea, dezvoltarea și consolidarea capacităților lui de-a lungul anilor de școlaritate, ca și formarea deprinderilor de utilizare a acestor capacități și orientarea spre acea profesiune în care ele să poată fi valorificate la maximum constituie una din sarcinile cele mai importante ale școlii. Reiese clar de aici că orientarea profesională a tineretului școlar nu poate fi socotită drept o sarcină de moment, care se pune numai în pragul absolvirii școlii, ci cuprinde întreaga perioadă a anilor de școală.

Greșesc deci profund acei profesori care lasă problema orientării profesionale a elevilor lor exclusiv pentru ultima etapă a școlii, după cum procedează greșit și cei care lasă rezolvarea acestei probleme numai pe seama părinților, deoarece aceștia nu dispun de posibilitățile pe care le are școala pentru a cunoaște în adîncime capacitățile copiilor și a îndruma în mod organizat dezvoltarea lor.

Fără a neglija în nici un fel munca de orientare profesională a elevilor din celelalte clase, profesorii și îndeosebi diriginții claselor a VII-a și a XI-a trebuie să acorde acum o atenție mai mare elevilor acestor clase. În momentul acesta, cînd sînt chemați să spună un cuvînt hotărîtor pentru viitorul elevilor lor, ei au datoria să verifice încă o dată, printr-o observare mai atentă, colaborînd strîns cu organizațiile de tineret, părerile, concluziile formate de-a lungul anilor.

O mare importanță în îndeplinirea sarcinilor legate de orientarea profesională a tinerilor absolvenți o are cunoașterea documentelor de partid, îndeosebi a acelora care trasează perspectivele ce se deschid în fața fiecărei ramuri a economiei naționale, care stabilesc sarcinile privind pregătirea de cadre pentru economia națională. Congresul al III-lea al P.M.R. a pus în fața școlii sarcina ca în cursul planului de 6 ani să pregătească circa 260.000 muncitori calificați și peste 100.000 tehnicieni. Aceasta înseamnă că un mare număr de absolvenți a șapte clase trebuie să fie îndrumați spre școlile profesionale, iar o bună parte dintre absolvenții școlii medii spre școlile tehnice.

Încheierea colectivizării agriculturii — realizare de importanță istorică înfăptuită de poporul nostru sub conducerea Partidului Muncitoresc Romîn — pune de asemenea o serie de sarcini de care trebuie să se țină seamă în orientarea profesională a viitorilor absolvenți.

Ca urmare a succeselor obținute în încheierea generalizării învățămîntului de 7 ani aproape toți tinerii în vîrstă de 14 ani vor absolvi în anul acesta învățămîntul obligatoriu de cultură generală. În fața lor se deschid trei căi: școala profesională sau de meserii, școala medie, intrarea în producție.

(Continuare în pag. 5)

Școala și organizațiile de tineret

O muncă pe care o îndrăgesc

E greu să nu îndrăgești munca de instructor de pionieri — muncă minunată care ajută la formarea oamenilor noi, constituind cel mai de preț sprijin în activitatea instructiv-educativă.

Iată de pildă, anul acesta, împreună cu cadrele didactice și activul pionieresc, am hotărît să urmărim cu deosebire formarea la elevi a unei atitudini conștiente față de învățătură, socotind aceasta ca o verigă principală în pregătirea lor pentru viață. În acest scop am folosit numeroase acțiuni care cuprindeau sfere diverse. Făcînd acum un bilanț sumar al activității noastre, pot afirma că cele mai multe roade le-au dat acțiunile menite să contribuie la educarea politică a elevilor.

Prin formele de activitate din ce în ce mai interesante pe care le folosim, organizația de pionieri din școală își aduce contribuția la educarea comunistă a copiilor. Pionierii din unitatea noastă discută în cadrul detașamentelor probleme ce se ivesc în școală, îi ajută pe pionierii și școlarii mai slabi la învățătură.

Sub îndrumarea organizației de partid din comună și cu ajutorul cadrelor didactice, am reușit să folosim în detașamentele de pionieri forme de activitate potrivite vîrstei copiilor pentru ca activitatea să fie cît mai atractivă, am folosit întotdeauna activul pionieresc precum și inițiativa și propunerile copiilor, i-am lăsat pe ei să organizeze diversele activități, iar noi i-am ajutat.

Colectivul de instructori din școală explică copiilor, pe înțelesul lor, cele mai importante evenimente politice interne și internaționale, realizările regimului democrat-popular. În acest scop se organizează în adunări de grupă, de detașament, convorbiri legate de diferite evenimente interne și internaționale. De asemenea, îi ajutăm pe copii să cunoască trecutul de luptă al partidului. Organizăm adunări în care sînt invitați activiști de partid. Ei vorbesc copiilor despre trecutul de luptă al partidului, despre lupta oamenilor muncii, conduși de partid, pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste. De obicei, aceste adunări sînt urmate de programe artistice, de poezii și cîntece despre patrie și partid.

Pentru a-i ajuta pe copii să cunoască viața și realizările patriei noastre am organizat numeroase adunări. Astfel, adunările pionierești „Înflorește țara mea", „Călătorie imaginară pe harta raionului" s-au bucurat de mult succes. Curînd după aceste adunări o pionieră a venit cu propunerea să organizăm adunarea pionierească intitulată „Călătorie pe harta comunei noastre". La această adunare am invitat un colectivist bătrîn. El a vorbit copiilor despre trecutul satului nostru, arătînd cum era acesta pe vremea cînd el era tînăr. Bătrînul a povestit copiilor că pămîntul care astăzi aparține colectivei, în trecut era proprietatea unui moșier. Astăzi, pe fosta moșie sînt zeci de case noi, avem o gospodărie agricolă colectivă, 3 școli. Copiii noștri se mindresc cu satul lor.

Tot în vederea cunoașterii raionului nostru am vizitat cu pionierii fabrica de rulmenți din Bîrlad, fabrica de confecții, Muzeul „Vasile Pîrvan" și alte obiective.

Educația copiilor prin muncă a constituit o preocupare permanentă a noastră. Ea a contribuit la dezvoltarea respectului copiilor față de muncă și față de cei ce muncesc, i-a făcut să devie mai conștienți de însemnătatea pe care o are îndeplinirea îndatoririlor școlare, mai disciplinați. Copiii au participat cu mult entuziasm la amenajarea școlii, la recoltatul porumbului de la gospodăria agricolă colectivă din satul nostru, la plantarea unui teren de zece hectare cu pomi fructiferi și puieți de salcîm și la alte munci obștești.

În atenția organizației de pionieri a stat mereu sarcina dezvoltării multilaterale a copiilor. Șezătorile pe care le-am organizat au făcut cunoscute copiilor cele mai valoroase opere ale scriitorilor noștri. Anul acesta șezătorile au fost închinate unor scriitori mult îndrăgiți de copii — Ion Creangă și Mihail Sadoveanu.

Instructorii se preocupă pentru ca în adunări, în excursii copiii să învețe cîntece și jocuri pionierești, care contribuie ca viața unității să fie voie bună, cîntec și joc, atît de potrivite muncii noastre pionierești.

La noi au devenit tradiționale concursurile „Cel mai bun cîntăreț", „Cel mai bun dansator" etc. La concursul „Cel mai bun cîntăreț" am descoperit cîțiva copii talentați care s-au prezentat la faza raională a concursului cultural-artistic al pionierilor și școlarilor, fiind selecționați și pentru faza regională.

Desigur, se pune întrebarea firească: Care este efectul activității noastre pionierești? Răspunsul l-ar putea da oricine ar vizita școala noastră, ar asista la lecții, la adunările de detașament ori de grupă, la activitățile obștești ori ar face o simplă lectură a gazetelor de perete. Pentru majoritatea copiilor învățătura nu este o problemă personală, ci este socotită ca o sarcină obștească, ca o datorie patriotică. Aceasta se observă din felul cum se ajută între ei de felul cum țin la prestigiul clasei și al școlii lor. În rîndul pionierilor și școlarilor domnește o atitudine combativă, deschisă, de ajutor reciproc.

Desigur cele spuse aici sînt doar cîteva crîmpeie din activitatea noastră. N-aș vrea să se creadă nici că totul la noi este în perfectă ordine, că nu mai avem nimic de făcut. Mai trebuie să luptăm de exemplu împotriva mediocrității la învățătură. Dacă în comparație cu anii trecuți numărul elevilor corijenți a scăzut simțitor, mai sînt încă destui elevi care trec clasa la limită. Dar folosind opinia sănătoasă care domnește în rîndul pionierilor și școlarilor, sprijinind îndeaproape munca învățătorilor și profesorilor, care nu-și precupețesc eforturile, sîntem convinși că în curînd toți elevii școlii vor învăța bine și foarte bine.

ELENA DUMITRICĂ
instructoare superioară de pionieri la Școala de 8 ani din comuna Perieni, raionul Bîrlad

Legătură strînsă

După alegerea noului activ pionieresc, în unitatea noastră s-au ținut cu regularitate instruiri lunare cu activele de detașament și de grupă. În cadrul activităților educative am căutat să învățăm cu activul pionieresc jocuri pionierești, precum și cîntece despre patrie și partid, care au fost apoi învățate cu toți pionierii.

În activitatea care se desfășoară în unitatea noastră există o strînsă legătură între activul pionieresc, instructori și cadrele didactice.

În centrul atenției noastre a fost lupta pentru obținerea notelor bune, lupta împotriva mediocrității. Am înființat grupe de întrajutorare, care au avut un rol însemnat în ridicarea nivelului la învățătură al elevilor. Pentru stimularea elevilor buni la învățătură am introdus poșta detașamentului. În fiecare săptămînă, celor mai buni elevi le-am trimis felicitări. Aceste felicitări i-au stimulat pe copii. Elevii slabi s-au străduit să învețe și ei bine. Pentru elevii slabi la învățătură am cerut, prin scrisori, ajutorul părinților. Prin aceste metode am reușit să obținem rezultate frumoase. La sfîrșitul acestui trimestru, din 444 de elevi, numai 2 au rămas corijenți. Pentru a-i ajuta pe copii să-și petreacă în mod plăcut și educativ timpul liber, unitatea de pionieri din școala noastră, în colaborare cu direcțiunea școlii a organizat vizite la G.A.C. și G.A.S., excursii la București, Doftana, Sinaia. Aceste vizite și excursii au avut ca scop cunoașterea realizărilor și frumuseților patriei noastre.

Un rol important în educarea copiilor l-au avut și adunările pionierești. S-au ținut adunări intitulate: „Orașe noi pe harta țării", „Mulțumim din inimă partidului" etc. În clasa a VII-a am organizat adunări intitulate: „Ce să fiu?" Aceste adunări au avut o influență pozitivă asupra elevilor: 19 elevi din clasa a VII-a sînt hotărîți ca după terminarea anului școlar să lucreze în agricultură.

De asemenea, am căutat să dezvoltăm la elevi dragostea față de avutul obștesc. În toamnă, elevii școlii noastre au recoltat porumb de pe o suprafață de 35 ha. De asemenea, elevii au participat, după puterile lor, la construirea unei clase de curs. Prin vizitele efectuate la G.A.C. și G.A.S. am dezvoltat la elevi dragostea pentru sectorul zootehnic. Cu sprijinul G.A.C., pionierii din unitatea noastră vor lua în grijă doi stupi de albine.

Dar în această privință noi trebuie și putem să facem mai mult. Comitetul raional U.T.M. să îndrume organizațiile U.T.M. din G.A.C.-uri și G.A.S.-uri să trimită mai des la unitățile de pionieri de la sate tineri fruntași din sectorul zootehnic care să le vorbească pionierilor și școlarilor despre frumusețea meseriei de îngrijitor de animale. Fără îndoială că astfel de întîlniri vor contribui ca tot mai mulți absolvenți ai școlii de 8 ani să se îndrepte spre școlile care pregătesc cadre pentru agricultură.

ELENA BRETOIU
instructoare superioară de pionieri la Școlala de 8 ani din comuna Vieru,

Cele spuse în articolele publicate în rubrica de față reprezintă cuvintele rostite de instructoarele superioare de pionieri Elena Dumitrică și Elena Bretoiu la ședința plenară lărgită a C.C. al U.T.M.

Un mic plan alcătuit în minte,

Primirea distincției pionierești — o sărbătoare pentru fiecare pionier din patria noastră.

Urmăm învățătura marelui Lenin

(Urmare din pag. 1)

vă a tinerei generații: nici învățămîntul și studiile fără munca productivă, nici munca productivă fără învățămînt și studii făcute paralel n-ar putea fi ridicate la înălțimea cerută de nivelul actual al tehnicii și al științelor".

De o mare însemnătate sînt de asemenea, însemnările făcute pe marginea tezelor Nadejdei Krupskaia despre învățămîntul politehnic. In aceste însemnări scrise în 1920, Lenin a dat pedagogilor sovietici indicații concrete cu privire la felul în care trebuie înțeles învățămîntul politehnic și la ceea ce trebuie făcut practic din acest punct de vedere într-o primă etapă a construcției socialiste. Astfel, Lenin arăta necesitatea de a se trece la acel învățămînt care oferă elevilor bazele teoretice pentru înțelegerea principiilor producției moderne și deprinderi de muncă la nivelul producției moderne, la un sistem de învățămînt care să lege strîns școala de viață, să îmbine învățătura cu munca practică a elevilor în producție.

V. I. Lenin arăta necesitatea ca în școala medie, pe lîngă înarmarea elevilor cu cunoștințe de cultură generală (bazele științelor), și de educarea lor ideologică, să li se formeze și un orizont politehnic, ca ei să-și însușească „bazele (elementele) învățămîntului politehnic". Această teză a lui Lenin privind formarea unui om multilateral dezvoltat presupunea însă nu numai introducerea unor sporadice activități practice în școală. Problema era mult mai profundă, căci legătura dintre școală și practică reclama ampla antrenare a tineretului în munca productivă folositoare societății și, în același timp, crearea tuturor posibilităților pentru ca masele de milioane de tineri din fabrici, de pe ogoare să-și poată continua, muncind, învățătura. Acest lucru, care nu a fost posibil în orînduirea capitalistă, a devenit o necesitate imediată în condițiile victoriei luptei clasei muncitoare, în condițiile construcției socialiste. In ciuda marilor greutăți prin care trecea tînărul stat sovietic în primii ani ce au urmat Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, Partidul Comunist al Uniunii Sovietice a acordat tot învățămîntului pe linia mărețelor idei ale lui Vladimir Ilici Lenin. Marile succese obținute de-a lungul anilor de către școala sovietică în pregătirea uriașelor detașamente de cadre care au construit măreața orînduire socialistă sînt rodul traducerii în viață a genialelor idei ale lui Vladimir Ilici Lenin.

In istoria școlii sovietice o importanță cu totul deosebită au „Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și ale Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. cu privire la întărirea legăturii școlii cu viața și întărirea continuă a sistemului învățămîntului public", teze care reprezintă o aplicare strălucită, la condițiile construirii desfășurate a comunismului, a învățăturii leniniste cu privire la îmbinarea învățămîntului cu munca productivă și cu privire la învățămîntul politehnic. „Sistemul învățămîntului public este organizat în așa fel — se spune în Programul Partidului Comunist al Uniunii Sovietice — ca instrucția și educația tinerei generații să fie strîns legate de viață, de munca în producție, astfel ca populația adultă să poată îmbina munca în sfera producției cu continuarea învățămîntului profesional și a studiilor, potrivit înclinațiilor personale și nevoilor societății. Învățămîntul public întemeiat pe aceste principii va contribui la formarea membrilor multilateral dezvoltați ai societății comuniste, la rezolvarea uneia dintre cele mai importante probleme sociale — înlăturarea deosebirilor esențiale dintre munca intelectuală și cea fizică".

In Republica Populară Romînă, în anii regimului de democrație populară școala a cunoscut prefaceri radicale, partidul nostru călăuzindu-se în întreaga sa politică școlară după învățătura marxist-leninistă cu privire la instrucție și educație, în care găsește un tezaur neprețuit de idei și experiență verificate de-a lungul întregii practici de construire a socialismului și comunismului în U.R.S.S. Traducînd în viață învățătura leninistă cu privire la școală și educație, cadrele noastre didactice muncesc cu elan, sub conducerea partidului, pentru a crește oameni de înaltă cultură, oameni care-și dăruiesc toate forțele măreței bătălii pentru continua în-

In ajutorul cunoașterii elevilor

Cunoașterea particularităților psihice ale elevilor este o necesitate izvorîtă din însuși procesul educației comuniste.

Scopul educației comuniste, determinat de cerințele dezvoltării societății, impune un program unitar în vederea formării omului nou, constructor activ și conștient al socialismului și comunismului, cu o factură psihologică cerută de morala comunistă. Cum însă oamenii sînt foarte diferențiați, în funcție de marea varietate funcțională a activității nervoase superioare, de experiența de viață acumulată etc., pentru realizarea unui profil psihologic corespunzător omului comunist nu este suficient să cunoaștem numai particularitățile psihice generale, caracteristice unei anumite etape în dezvoltarea personalității copiilor, ci este necesar a cunoaște și ceea ce diferențiază un copil de alt copil de aceeași vîrstă — adică particularitățile sale individuale și, ca atare, în cadrul tratării generale în procesul educației să știm să luăm în considerare și particularitățile individuale ale fiecărui copil. Numai o asemenea rezoivare a raportului dintre general și particular asigură eficiența educației, deoarece numai cunoscînd legile generale de dezvoltare a psihicului copilului, precum și particularitățile sale individuale, vom ști să acționăm în cunoștință de cauză în vederea formării celor mai caracteristice trăsături de caracter cerute de viață, de societatea noastră.

Educarea tinerei generații — ținînd seama de principiul tratării individuale — ne pune în față marea posibilitate de a descoperi, chiar acolo unde particularitățile negative sînt evidente, acea însușire pozitivă pe care educatorul, considerînd-o drept veriga cea mai importantă din viața copilului, o va putea dezvolta la maximum, în defavoarea particularităților negative, care vor păli treptat, pînă la stingere.

Am putea spune, într-un mod alegoric, că stăpînirea legității dezvoltării psihice a copilului, ca și cunoașterea a ceea ce este propriu, individual, ne dă posibilitatea de „a asculta" ritmul dezvoltării psihice proprii fiecăruia dintre copiii care ne sînt încredințați spre a-i educa. Putem sesiza astfel momentul în care, în viața lui psihică, în ritmul normal al dezvoltării sale, se produce o deviere, o încetinire sau o stagnare și, în consecință, putem acționa pentru preîntîmpinarea ei sau, dacă s-a declanșat, pentru oprirea evoluției sale și revenirea la viața funcțională normală, așa cum, pe un plan cu totul deosebit, un inginer specialist, ascultînd mersul agregatului pe care-l conduce, va putea spune cu toată precizia unde începe defecțiunea numai pe baza unui sunet difuz în mersul normal al agregatului, pe care mulți nu-l vor putea intercepta sau diferența și, mai mult decît atît, el va putea indica ce trebuie făcut de urgență pentru a preîntîmpina oprirea agregatului.

Vorbind la cel de al XXII-lea Congres al P.C.U.S. despre educația comunistă și dezvoltarea multilaterală a personalităților, tovarășul N. S. Hrușciov spunea: „Dacă tinerii puieți de pomi fructiferi sînt vătămați într-o măsură oarecare, cîtă muncă trebuie să cheltuim pentru a-i salva și a-i îndrepta; dar nici aceasta nu reușește întotdeauna. Așa se întîmplă și cu oamenii din tînăra generație".

Marea majoritate a cadrelor didactice din țara noastră au înțeles acest mare adevăr și în munca lor depun eforturi susținute în vederea educării omului nou, multilateral dezvoltat. Ei au conștiința clară că acest deziderat poate fi atins numai dacă se acționează în cunoștință de cauză, prin studierea particularităților psihice ale elevilor, pentru a se putea preveni, frîna și stinge unele particularități negative din comportamentul lor.

Pentru aceasta se cere orientarea activității educative după ultimele cerințe ale pedagogiei și psihologiei științifice și o muncă perseverentă din care să nu lipsească pasiunea și abnegația.

În felul acesta a muncit o învățătoare de la Școala nr. 124 din Capitală care a primit să introducă în colectivul clasei I. pe care o conducea, un copil condamnat ca „needucabil" de fostul institut de igienă mintală. Pornind de la tezele pavlovismului, învățătoarea s-a străduit să aplice principiile psihologiei noi, și-a mobilizat toate forțele fizice și intelectuale și a reușit să-l facă pe copilul respectiv să se adapteze unei munci organizate, să devină chiar pionier în clasa a IV-a, cu toate devierile pe care le prezenta în activitatea nervoasă superioară în momentul introducerii lui în colectiv.

Nu trebuie să scăpăm din vedere faptul că tratarea individuală are importanță nu numai pentru a frîna abaterile sau devierile din viața psihică a unor copii ce prezintă probleme sub raport pedagogic, ci trebuie privită ca un principiu general, ce se aplică întregului colectiv de elevi.

Într-o anchetă întreprinsă de noi, am auzit un învățător afirmînd: „Dacă în munca noastră am ține seama numai de marea varietate sub care se prezintă elevii în ceea ce privește sensibilitatea (emotivitatea) lor, sau numai de capacitatea diferențiată a receptivității lor, și încă ar fi suficient pentru a justifica necesitatea tratării individuale a copiilor în procesul instrucției și educației".

Prin ancheta întreprinsă am ajuns la concluzia că un mare număr de învățători și profesori sînt preocupați de această problemă importantă. Dar tot această anchetă ne-a demonstrat că bunele intenții sînt uneori frînate de faptul că nu toate cadrele didactice știu cum trebuie realizată în practică tratarea individuală.

Avînd în vedere rolul și importanța problemei, considerăm că este cazul să reamintim pe această cale, într-un mod concentrat (spațiul nepermițînd o tratare analitică de amănunt), unele păreri cu privire la metodele care pot fi folosite de profesori pentru cunoașterea particularităților psihice ale elevilor și la completarea fișei de caracterizare psihopedagogică.

Metodele de cercetare psihologică care pot fi aplicate de învățători și profesori sînt următoarele: observația, analiza psihologică a produselor activității copiilor, experimentul psiho-pedagogic și convorbirea.

Observația — ca metodă de cercetare — nu trebuie înțeleasă în sensul ei restrîns, ci efectuată ca o urmărire sistematică și perseverentă a reacțiilor copiilor — fie verbale, fie motorii — în toate împrejurările, în scopul relevării diferitelor aspecte ale vieții lor psihice. Observația oferă mari posibilități pentru obținerea datelor necesare caracterizării psiho-pedagogice a elevilor.

Unde observăm copilul?

Îl vom observa, pe cît este posibil, în toate formele de activitate: la școală — în procesul de învățămînt, în recreație, în sala de lucrări practice, pe terenul școlar — pe stradă, acasă, la competiții sportive, la teatru, cinematograf etc.

Ce anume observăm?

Chiar din definiția dată mai sus reiese că observăm atît reacțiile verbale ale copilului, cît și cele mai diverse reacții motorii. Vom înregistra astfel în caietul de observație răspunsuri la lecții, manifestările verbale în timpul jocului și în toate celelalte activități, faptele de conduită în toate împrejurările de viață — în relațiile cu societatea, cu colectivul din care face parte, în atitudinea față de muncă în general și în munca de învățătură în special — și chiar în felul de a se manifesta față de sine însuși. Fiecărei categorii de observații îi vom da o interpretare psihologico-pedagogică corespunzătoare.

În felul acesta îl cunoaștem mai bine pe elev și ca atare îl vom educa mai bine.

O cale importantă de cunoaștere a elevului este analiza psihologică a produselor activității sale. Produsele activității arată măsura dezvoltării psihicului în general și laturile sale dominante în special.

Ce anume produse ale activității vom analiza din punct de vedere psihic și pedagogic?

Vom examina lucrări scrise de control curent, tezele trimestriale, compoziții libere, desene după natură, desene din imaginație, desene tehnice, referate prezentate la cercurile științifice, obiecte executate în cadrul lucrărilor practice, rezultate obținute în munca pe terenul școlar etc. Toate acestea pot spune mult despre lumea interioară a copilului: despre modul lui de a percepe lumea, despre felul reprezentărilor lui, despre calitățile sale de înțelegere, despre imaginația sa, despre aptitudinile, interesele, trebuințele și sentimentele sale etc.

În felul acesta metoda analizei produselor activității elevilor nu numai că completează observația, dar poate furniza indiciii caracteristice dezvoltării psihice a elevilor. Ea permite studierea stadiului de dezvoltare la care s-a ajuns în cadrul procesului instructiv-educativ în școală, precum și a căii specifice pe care merge această dezvoltare.

Experimentul psiho-pedagogic poate fi folosit de cadrele didactice ca mijloc de control al datelor obținute pe calea observației și a analizei psihologice a produselor activității elevilor. Experimentul psiho-pedagogic cere o mai mare specializare. Cu toate acestea nu trebuie să se renunțe la această metodă, care poate furniza date precise asupra particularităților atenției, percepției, reprezentărilor memoriale sau ale imaginației, asupra gîndirii, aptitudinilor, asupra tipurilor de sistem nervos ș.a.m.d.

O importanță deosebită prezintă metoda convorbirii, deoarece prin intermediul ei putem obține date psihologice importante. Vom folosi fie discuția directă cu subiectul cercetat, fie conversația cu părinții, profesorii și alte persoane care îl cunosc. Este vorba nu de o convorbire oarecare, ci de o convorbire dirijată după un scop bine determinat, și anume scopul cercetării particularităților psihice ale elevului subiect. Ca atare profesorul își va formula în prealabil protocolul întrebărilor, în așa fel încît din răspunsuri să poată trage concluzii asupra convingerilor elevului, asupra opiniilor, preferințelor, trebuințelor și intereselor sale, asupra motivelor activității lui, asupra sentimentelor etc.

Convorbirea cu alte persoane despre subiectul cercetat poate confirma sau infirma cele constatate din convorbirea directă și contribuie, de asemenea, prin corelație, la îmbogățirea datelor la care s-a ajuns pe calea celorlalte metode.

Iată un model privind felul cum s-ar putea desfășura cercetarea pe calea acestor metode:

Datele biografice ale elevului: numele și pronumele, data nașterii, părinții, clasa, școala etc.

Data cercetării: 10.IV.1960.
Metoda folosită: Convorbire cu educatoarea.
Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Vizită în parc.
Conținutul cercetării: Copil capricios, impulsiv, nesociabil, vrea să pună stăpînire pe cele mai frumoase jucării. Este crescut de bunica lui, mama murind cînd el avea 2 ani. Tatăl se îngrijește puțin de educația copilului. Acesta face acasă ce vrea, sub oblăduirea binevoitoare a bunicii.
Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: În perioada antepreșcolarității, cînd apar tendințele de independență ce se exprimă prin cuvîntul „vreau", nu i s-au elaborat frîne condiționate atît de necesare educației de viitor. Copil supraexcitabil, slabe forme ale inhibiției condiționate de diferențiere și întîrziere.

Data cercetării: 15.V.1960.
Metoda folosită: Convorbire cu bunica copilului.
Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Vizită la domiciliu, prealabilă începutului de an școlar.
Conținutul cercetării: Bunica relatează fapte ale copilului: la 4 ani a tras fața de masă — agățîndu-se de ea — și a spart serviciul de masă. La 5 ani a stricat aparatul de radio etc.
Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: Se verifică lipsa formării frînelor condiționate și a inhibiției condiționate.

Data cercetării: 1.IX.1960.
Metoda folosită: Convorbire cu tatăl copilului.
Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Vizită prealabilă începutului de an școlar.
Conținutul cercetării: „Sînt foarte mulțumit că începe școala — spune tatăl — în felul acesta se va strînge de pe drumuri. Eu nu am timp să mă ocup de el, bunică-sa nu are autoritate" etc. Într-o singură ocazie poate să-l liniștească și anume, atunci cînd începe să-i spună povești. De fapt, acum cunoaște multe povești și poate să le reproducă, chiar foarte închegat pentru vîrsta lui. Și mai are o plăcere deosebită pentru desenul cu creioane colorate".
Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: Se verifică cele constatate anterior. Un amănunt care va fi foarte important pentru educația copilului — și anume, interesul pentru povestire și desen. Se pune întrebarea ce posibilități are să redea în imagini o povestire. Întrebarea va fi urmărită în viitor și ea poate lămuri mersul educației copilului.

Data cercetării: 15.IX.1960.
Metoda folosită: Observația.
Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Prima zi de școală.
Conținutul cercetării: Semne de vioiciune deosebită. Se acomodează repede cu noul mediu. Pînă la serbare aleargă prin curte, trecînd repede de la o activitate la alta. În timpul serbării întoarce capul cu repeziciune de la un stimulent la altul. Pe la mijlocul cuvîntării directorului pleacă din cerc și se oprește pe terenul de sport.
Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: Semne ale temperamentului coleric.

Data cercetării: 18.IX. 1960.
Metoda folosită: Observația.
Împrejurarea în care s-a făcut cercetarea: Lecția de povestire.
Conținutul cercetării: În timpul povestirii este foarte atent. După povestire desenează cu îndemînare unele aspecte ale povestirii.
Interpretarea psiho-pedagogică a cercetării: Se confirmă cele spuse de tatăl său, și anume prezintă interes deosebit pentru desen și povestire.

Cercetarea continuă în tot timpul anului.

La sfîrșitul anului profesorul sau învățătorul va alcătui caracterizarea psiho-pedagogică pe baza materialului faptic adunat și în funcție de programa studierii psihologice și pedagogice a elevului, desprinzînd trăsăturile esențiale, de bază ale personalității lui, adică ceea ce se repetă în mod constant atît din punct de vedere al trăsăturilor pozitive cît și al celor negative.

Acestui tablou psihic trebuie să-i adăugăm ceea ce se întrezărește în profilarea personalității elevului și mijloacele educative necesare frînării trăsăturilor negative și dezvoltării nelimitate a particularităților pozitive. În cazul de mai sus se vor indica mijloacele necesare frînării manifestărilor nesociale, modificării particularităților genotipice colerice pe calea educației continue a interesului pentru o activitate selectivă artistică, pentru care manifestă interes.

Pe baza acestei caracterizări se continuă în clasa a II-a acțiunea educativă asupra copilului.

Munca trebuie continuată an de an, în așa fel încît la absolvirea școlii caracterizarea să oglindească linia de dezvoltare a elevului și orientarea sa profesională. Continuitatea cercetării capătă în felul acesta o reală semnificație socială și un caracter de utilitate practică, ajutînd la integrarea cu succes a viitorului cetățean în lupta pentru comunism.

Cercetarea psihologică efectuată de învățători și profesori trebuie sa se desfășoare după un plan bine orientat, cu scopuri formulate anterior și o planificare ce va fi urmărită cu rigurozitate.

Planul trebuie să cuprindă problemele psihologice și pedagogice cele mai importante — și anume: 1) date generale asupra elevului; 2) particularitățile proceselor psihice ale elevului în cadrul procesului de învățămînt; 3) particularitățile specifice ale comportamentului; 4) însușirile psihice caracteristice ale elevului.

La prima categorie de probleme se vor nota datele biografice ale elevului: a) data și locul nașterii și cînd a început să vorbească și să meargă; b) dacă dezvoltarea fizică corespunde vîrstei cronologice; c) de ce boli a suferit în trecut; d) ocupația părinților — domiciliul actual și starea lor materială și culturală. Dacă au preocupări pentru educarea copilului, relațiile existente între părinți, precum și între ceilalți membri ai familiei; e) dacă copilul are un regim de viață în familie; f) preocupările copilului în afara celor școlare — cercul de prieteni, ce influență exercită asupra lui etc.

În general se vor trece fapte din biografia copilului care au avut sau pot avea o anumită influență pozitivă sau negativă asupra vieții lui psihice.

La a doua categorie de probleme se vor urmări: a) particularitățile sensoriale și perceptive în cadrul procesului de învățămînt; b) procesele psihice ce fac trecerea de la cunoașterea senzorială la cunoașterea logică — reprezentările, memoria, imaginația. Se va urmări cum se manifestă în cadrul procesului de învățămînt, ce particularități deosebite prezintă această categorie de procese psihice de cunoaștere; c) gîndirea și posibilitățile de înțelegere ale elevului; d) spiritul de observație; e) stăpînirea de sine; f) sentimentele dominante ale copilului.

La a treia categorie de probleme se vor urmări aspectele legate de: a) atitudinea copilului față de colectivul clasei, al școlii; b) atitudinea sa față de colegii lui; c) atitudinea sa față de muncă (munca de învățătură, munca în sala de lucrări practice și pe terenul școlar, munca în familie, munca obștească); d) cum își organizează munca de învățătură; e) cum își organizează timpul liber; f) disciplina elevului în clasă, în școală și în afară de școală.

La a patra categorie de probleme se va urmări: a) ce trebuințe are elevul; b) ce interese manifestă; c) motivarea învățăturii sau a celorlalte forme de muncă; d) ce aptitudini are; e) trăsăturile temperamentale; f) ce trăsături de caracter prezintă (trăsăturile de caracter se vor studia atît în funcție de cerințele de la punctul 3) cît și în funcție de trăsăturile dominante care colorează întreaga lui activitate).

Urmărirea atentă a acestor probleme și consemnarea lor perseverentă asigură cunoașterea psihicului fiecărui copil și eficiența muncii de educare a omului nou.

conf. univ. N. ȘIPOȘ
lector univ. N. MATEI

Aspect de la o oră de fizică în clasa a X-a a noii școli medii din Dră-

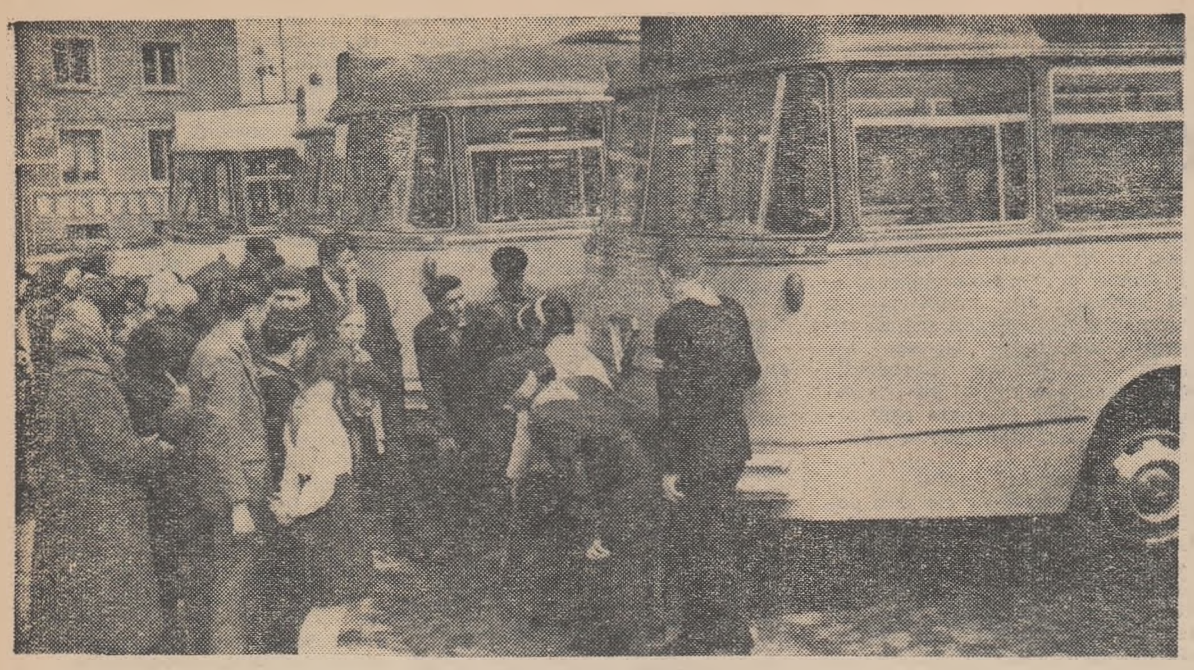

Numeroşi pionieri din Bucureşti şi din localităţile apropiate vizitează la fiecare sfîrşit de săptămînă cele mai importante obiective din trecutul istoric şi din viaţa economică şi culturală a Capitalei. Iată un grup de pionieri vizitînd uzinele „Tudor Vladimirescu"

Pentru încheierea cu succes a anului şcolar

MĂSURI EFICIENTE

La Şcoala medie nr. 1 din Buzău, problemele legate de încheierea anului şcolar au fost discutate în şedinţa consiliului pedagogic încă la sfîrşitul trimestrului trecut.

Analizînd activitatea desfăşurată de-a lungul trimestrului al II-lea, cadrele didactice au căutat să vadă în ce direcţie rezultatele muncii au fost mai slabe şi care sînt măsurile cele mai eficiente pentru ca aceste rezultate să fie îmbunătăţite în ultimul trimestru al anului şcolar. A reieşit că o atenţie deosebită va trebui să fie acordată claselor a X-a „D", a X-a „B" şi a XI-a „E", care rămăseseră în urmă faţă de celelalte clase. S-a hotărît de aceea ca directorul şi directorul adjunct al şcolii să sprijine în permanenţă munca profesorilor care predau la aceste clase şi să urmărească felul cum evoluează elevii, pentru a putea lua la timp măsurile cele mai potrivite.

Considerînd că de buna planificare şi organizare a muncii didactice depind în mare măsură rezultatele cu care se va încheia anul şcolar, colectivul pedagogic de la Şcoala medie nr. 1 din Buzău a acordat la începutul trimestrului al III-lea o mai mare grijă alcătuirii judicioase a planurilor calendaristice. Planurile au fost astfel concepute încît să dea profesorilor nu numai posibilitatea de a transmite cunoştinţele noi ce urmează să fie predate în acest trimestru, ci şi de a reveni asupra unor cunoştinţe predate în trimestrele anterioare şi în legătură cu care elevii au unele neclarităţi sau lacune. Fiecare plan a fost supus apoi dezbaterilor colective în şedinţele comisiilor metodice pe specialităţi. Pe baza observaţiilor făcute în aceste şedinţe profesorii şi-au îmbunătăţit apoi planurile, care au fost înaintate conducerii şcolii.

Un alt aspect pe care l-au avut în vedere profesorii de la Şcoala medie nr. 1 din Buzău atunci cînd au luat măsuri pentru a asigura încheierea în bune condiţii a anului şcolar a fost legătura cu organizaţia U.T.M. şi cu familiile elevilor. Sprijinind munca şcolii, comitetul U.T.M. a luat măsuri ca în adunările generale U.T.M. şi în şedinţele organizaţiilor de grupă pe clasă să fie temeinic analizată situaţia la învăţătură. Criticarea elevilor care nu dau atenţia cuvenită studiului şi popularizarea metodelor folosite de elevii fruntaşi au contribuit la mobilizarea colectivelor din fiecare clasă la o muncă susţinută în vederea ridicării nivelului de cunoştinţe.

La cîteva zile după ce a început trimestrul, şcoala a convocat o şedinţă la care au fost invitaţi în special părinţii elevilor cu rezultate mai slabe la învăţătură. Aici au fost discutate cauzele datorită cărora unii dintre elevi îşi neglijează îndatoririle şcolare şi nu dau răspunsuri bune la lecţii şi li s-au făcut părinţilor recomandări asupra felului cum să organizeze acum, în preajma încheierii anului, cum să supravegheze îndeplinirea de către aceştia a îndatoririlor lor şcolare.

Desigur, rezultatele muncii dintr-o şcoală depind în cea mai mare parte de seriozitatea cu care muncesc profesorii. De aceea toată atenţia lor este îndreptată acum spre cît mai buna pregătire şi desfăşurare a lecţiilor, spre folosirea celor mai eficiente metode de predare. Profesorii de matematică şi de limba romînă, îndeosebi cei la care s-au înregistrat rezultate mai slabe, se preocupă de utilizarea într-o mai largă măsură a exerciţiilor aplicative care contribuie la fixarea şi consolidarea cunoştinţelor predate.

Pentru a-i aduce pe elevii rămaşi în urmă la nivelul colegilor lor, cadrele didactice organizează meditaţii. În scopul de a se preveni supraîncărcarea meditaţiile se desfăşoară organizat, după un orar săptămînal, numai cu elevii care au nevoie de un ajutor suplimentar. Acestora le sînt lămurite problemele pe care nu le-au înţeles la lecţiile predate anterior şi la lecţiile curente, astfel încît să le fie clare toate cunoştinţele studiate în cursul anului.

Unul din punctele principale cuprinse în planul de măsuri adoptat de colectivul pedagogic al Şcolii nr. 1 din Buzău îl constituie intensificarea muncii de îndrumare şi control. În acest scop directorul şcolii, tov. Constantin Niculescu şi directoarea adjunctă, tov. Maria Diaconescu folosesc cu bune rezultate asistenţele la lecţii. Cunoscînd din trimestrele anterioare disciplinele şi clasele cărora trebuie să li se acorde mai multă atenţie, ei îşi concentrează îndeosebi atenţia spre aceste discipline şi clase. După ce asistă la lecţii ei fac observaţii şi dau îndrumări concrete profesorilor pentru ca aceştia să-şi îmbunătăţească munca în viitor. Aşa, de exemplu, după ce a asistat la o oră de chimie, ţinută la clasa a IX-a „A", directorul a atras atenţia profesorului asupra faptului că a rezervat prea puţin timp comunicării noilor cunoştinţe ceea ce a dăunat deplinei lor înţelegeri de către elevi. Totodată el i-a arătat că lecţia respectivă — „Proprietăţile fizice ale elementelor din tabloul lui Mendeleev" — i-ar fi dat posibilitatea să lege noile cunoştinţe de unele cunoştinţe predate anterior pe care le-ar fi putut reîmprospăta astfel în memoria elevilor. De asemenea, asistînd la una din orele de dirigenţie ţinute la clasa a VIII-a „A", oră în care s-a discutat despre felul cum îşi duc la bun sfîrşit îndatoririle de şcolari elevii din clasa respectivă, tov. Constantin Niculescu a sesizat că s-au purtat discuţii cu caracter general, fără referiri concrete la situaţia clasei respective. El i-a arătat dirigintei după oră că, mai ales în această perioadă ea ar fi trebuit să axeze discuţiile pe problemele privitoare la felul cum învaţă elevii, să analizeze situaţia la învăţătură a unora dintre ei şi să arate ce au de făcut pentru a o îmbunătăţi pe viitor.

V. OCTAVIAN

Pregătirea elevilor din clasa a XI-a

Ca şi la alte şcoli, la Şcoala medie din Moineşti toate eforturile cadrelor didactice sînt orientate acum spre încheierea cu succes a anului şcolar. În legătură cu aceasta una dintre principalele probleme o constituie pregătirea elevilor din clasele a XI-a, care urmează să se prezinte la sfîrşitul anului şcolar în faţa comisiei pentru examenul de maturitate.

Majoritatea profesorilor care predau la aceste clase se străduiesc să folosească toate mijloacele pentru ca elevii să fie cît mai bine pregătiţi. Profesorul de matematică Ilie Parastan, de pildă, utilizează îndeosebi metoda rezolvării de exerciţii şi probleme. El şi-a propus să efectueze cu elevii exerciţii privind capitolele „Radicali", „Sisteme de ecuaţii şi inecuaţii", „Ecuaţii exponenţiale şi logaritmice" ş.a. Pentru recapitularea cunoştinţelor predate în anii anteriori profesoara de limba romînă Maria Almăşan poartă cu elevii, în orele de consultaţii, discuţii pe teme ca „Literatura în secolele 16-17-18", „Şcoala ardeleană", „Primii noştri poeţi", „Literatura din perioada paşoptistă" etc. Din materia anului curent profesoara insistă în la literatura realist-socialistă. Şi profesoara de economie politică şi socialism ştiinţific, tov. Elena Luca, se preocupă de recapitularea cunoştinţelor căpătate de elevi în clasa a X-a. Ea discută, de pildă, cu ei probleme privind modurile de producţie, legile economice ale orînduirilor sociale etc. Un aspect important al muncii acestei profesoare îl constituie grija de a ajuta pe elevi să aprofundeze tezele cuprinse în documentele Congresului al III-lea al P.M.R. şi Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. În acest scop ea a pregătit un bogat material didactic alcătuit din scheme, planşe, grafice.

O atenţie deosebită dă utilizării materialului didactic şi profesorul de ştiinţe naturale, tov. Gheorghe Grecu. El se bazează în mare parte pe acest material în recapitularea unor probleme ca „Dovezi paleontologice, embriologice, anatomice şi fiziologice care stau la baza teoriei evoluţioniste a lui Darwin", „Metode folosite de Miciurin în transformarea naturii plantelor" etc.

Prof. G. IULIAN
inspector la secţia de învăţămînt şi cultură a

Din experienţa directorilor de şcoli

Cum sînt sprijinite în muncă tinerele cadre didactice

Printre multiplele sarcini ce revin directorului de şcoală este şi aceea de a îndruma cu atenţie şi dragoste pe tinerele cadre didactice în scopul ridicării continue a măiestriei lor profesionale.

Proaspeţii absolvenţi, ca de altfel şi cadrele didactice cu puţină vechime în învăţămînt, deşi dispun de o temeinică pregătire profesională, manifestă oarecare nesiguranţă şi aceasta, mai ales atunci cînd în activitatea lor se ivesc situaţii noi, neprevăzute şi mai dificile pe care trebuie să le rezolve. E de datoria directorului de şcoală de a preîntîmpina astfel de neajunsuri printr-o muncă stăruitoare şi bine orientată, pentru ca într-adevăr tinerele cadre să găsească în colectivul didactic al şcolii un reazim sigur şi de nădejde. În ce direcţie îndrumăm tinerele cadre, prin ce mijloace realizăm îndrumarea şi ce scopuri urmărim nu mi se pare lipsit de importanţă şi tocmai despre aceasta mi-am propus să vorbesc în rîndurile de mai jos.

La începutul acestui an şcolar, în colectivul nostru didactic au venit doi tovarăşi tineri. Amîndoi îşi începeau atunci munca didactică şi se înţelege că, pe lîngă entuziasmul specific tinerilor la început de carieră, trăiau şi anumite temeri inerente începutului. Mi-am propus să-i sprijin intens în predarea lecţiilor, ca şi în ceea ce priveşte participarea la viaţa internă a şcolii şi la viaţa social-politică şi cultural-sportivă a satului.

În cele ce urmează mă voi referi numai la primul obiectiv — sprijinul dat în predare. În vederea realizării acestui obiectiv am folosit asistenţele la lecţii, lecţiile deschise, popularizarea prin interasistenţe a celor mai bune metode de predare ale cadrelor didactice fruntaşe şi cu o îndelungată experienţă la catedră. De asemenea, le-am dat tinerelor cadre recomandări bibliografice pentru ridicarea nivelului lor profesional.

Am planificat cu grijă asistenţele mele la orele lor, cu 3-4 zile înainte de a mă duce să asist la o lecţie. M-am pregătit pentru aceste asistenţe ca şi cum eu aş fi fost cel care urma să le predea elevilor o lecţie sau alta. Cum dispuneam de planificarea materiei pe care şi-au alcătuit-o cei doi profesori, munca mea de îndrumare era mai uşor de realizat deoarece ştiam cu mult înainte ce lecţie urmează în ziua şi ora respectivă şi mă puteam pregăti din timp. Astfel, în vederea asistenţei la lecţia de istorie „Viaţa oamenilor primitivi în epoca pietrei" predată în clasa a V-a, după ce am studiat atent tema, mi-am întocmit o schiţă de plan a lecţiei. În plan am indicat şi ce material didactic (existent în şcoală sau care eventual ar fi putut fi procurat) trebuia să însoţească lecţia. După ce am asistat la oră, am făcut numeroase aprecieri asupra ei, avînd grijă să arăt totul fără menajamente, dar într-un mod stimulativ. Bunăoară, i-am arătat tînărului meu coleg — printre altele — că ar fi fost necesar să ilustreze cele spuse despre uneltele de piatră cu ajutorul ciclului de planşe „Originea şi evoluţia omului" ş.a. În felul acesta lecţia — i-am arătat eu — ar fi fost mult mai convingătoare. Prin observaţiile făcute cred că am reuşit să ajut pe tînărul profesor să muncească mai bine.

În general mă străduiesc să nu-mi scape nimic din lecţiile la care asist, astfel încît ajutorul pe care îl dau cadrelor tinere să fie

aflam nu de mult în clasa a VI-a la o oră de limbă romînă, la unul din profesorii noştri tineri. Tema lecţiei era lectura literară a schiţei „Vizită" de I. L. Caragiale. Abia după analiza schiţei, după fixarea cunoştinţelor, profesoara s-a gîndit la realizarea laturii educative a lecţiei, despărţindu-se cu bună ştiinţă, de conţinutul propriu-zis al predării. În asemenea condiţii fireşte că, în ciuda tuturor străduinţelor, discuţia se desfăşura anevoie. Elevii răspundeau plictisiţi, printr-un laconic „da" sau „nu", aşteptînd vădit tema pentru acasă. Profesoara necăjită, stăruia totuşi... Cînd am discutat pe marginea orei, am întrebat-o pe profesoară de ce a procedat aşa. Mi-a răspuns că a intenţionat să scoată şi mai mult în evidenţă aspectul educativ al lecţiei. I-am arătat atunci că tocmai în această despărţire arbitrară a celor două aspecte ale unui proces unic, organic legat — procesul instructiv-educativ — constă principala greşeală pe care a comis-o. Rupînd latura educativă a lecţiei de cea instructivă dovedea lipsă de orientare pedagogică, întrucît cele două laturi ale lecţiei trebuie să se realizeze concomitent în tot cursul lecţiei.

Tot pentru a ajuta în muncă pe tinerele cadre didactice am folosit lecţiile deschise. Pentru aceasta am luat legătura cu responsabili comisiilor metodice pe şcoală şi am hotărît ţinerea mai multor lecţii deschise la diferite discipline pentru tinerele cadre. Pregătindu-se cu atenţie şi dispunînd de un bogat material didactic, profesorii care au ţinut aceste lecţii au reuşit să ofere colegilor mai tineri exemple bune, ilustrînd felul cum trebuie condusă şi antrenată clasa în timpul predării, care trebuie să fie atitudinea profesorului la lecţie, folosirea judicioasă a timpului, a materialului didactic, a hărţii şi a tablei. La o oră de geografie la clasa a IV-a, învăţătorii tineri au avut de pildă, nu numai un model de schemă bine alcătuită, dar au văzut cum o asemenea schemă făcută pe tablă îi ajută mult la fixarea cunoştinţelor.

După un plan stabilit în cele mai mici amănunte cu comisia metodică din şcoală, cadrele didactice tinere au fost ajutate să înveţe din experienţa celor mai în vîrstă şi în ceea ce priveşte buna planificare a materiei, întocmirea unui caiet de observaţii asupra elevilor, aprecierea cunoştinţelor lor şi formele de stimulare a acestora la învăţătură.

Am avut satisfacţia să constat ulterior că multe din lucrurile pe care tinerii pedagogi le-au văzut cu prilejul lecţiilor deschise, al schimbului de experienţă cu cadrele vîrstnice, au fost aplicate cu bune rezultate.

Cunoscînd îndeaproape lipsurile ce se mai manifestă în activitatea cadrelor tinere, am schiţat un plan de măsuri cu principalele direcţii în care trebuie să intensific sprijinul meu. În special mi-am propus remedierea anumitor neajunsuri de ordin metodic şi am recomandat pentru studiu pedagogilor tineri şi o serie de lucrări teoretice cu conţinut didactic şi pedagogic.

Există desigur variate mijloace pe care directorul le poate folosi cu succes pentru îndrumarea cadrelor didactice tinere. Eficacitatea acestor forme depinde de noi, cei care avem o experienţă îndelungată şi cărora ne revine datoria să ne ocupăm permanent, cu grijă şi răbdare, de tinerii noştri colegi.

TEODOR HARDON
directorul Şcolii de 8 ani, comuna Rînzeşti

Aplicații practice

Păstrarea unei legături permanente cu întreprinderile în care lucrează muncitorii-elevi constituie pentru profesorii din școala noastră un mijloc important de a contribui la ridicarea calității predării. Vizitele la locul de producție al elevilor dau profesorilor posibilitatea de a culege exemple pe care le folosesc apoi în lecții.

Într-o lecție de matematică, de pildă, s-au adus dintr-o întreprindere cîteva bucăți de tablă în formă de triunghi, care trebuiau tăiate în formă de dreptunghi, în așa fel încît să se obțină cît mai puține deșeuri. Elevii au calculat dreptunghiul de arie maximă ce putea fi obținut din tabla de formă triunghiulară. Altă dată, cu prilejul unor aplicații la lecția despre poligoanele regulate înscrise în cerc, s-a calculat numărul poligoanelor regulate necesare executării unei porțiuni de pavaj cu plăci în formă de triunghi echilateral, de pătrat sau exagon.

De asemenea, la fizică, la tema „Echivalentul mecanic al căldurii", s-a calculat forța de tracțiune medie dezvoltată de motorul unui camion „Steagul Roșu", cunoscîndu-se randamentul motorului, distanța parcursă și timpul cît a mers.

În orele de chimie s-au purtat discuții despre procesele de fabricare a amoniacului, a acidului azotic și a îngrășămintelor azotoase, s-au adus exemple de substanțe folosite de muncitori în procesul polimerizării etc.

Exemplele de acest fel contribuie mult la legarea învățămîntului de munca productivă a elevilor.

Prof. V. DULAMANGIU
secția serală a Școlii medii nr. 1 din Piatra Neamț

Orientarea profesională

(Urmare din pag. 1)

De bună seamă, o parte din absolvenții clasei a șaptea, în special dintre cei din mediul rural, doresc să lucreze de pe acum în gospodăriile agricole colective alături de părinți. Școala i-a și înarmat în acest scop cu cunoștințe și deprinderi de muncă agricolă. Problema care se pune pentru acesta este ca profesorii să-i ajute să aplice în viață cunoștințele și deprinderile căpătate, să și le dezvolte la locul de muncă.

În ceea ce privește orientarea spre învățămîntul profesional sau mediu a celorlalți elevi, trebuie să se țină în primul rînd seama de capacitățile lor fizice și psihice, cît și de aptitudinile lor. Trebuie orientați spre școala medie acei elevi care au manifestat înclinații pentru studierea disciplinelor teoretice, iar spre învățămîntul profesional tinerii cu aptitudini pentru activitățile practice, care dovedesc interes pentru tehnică. În privința orientării spre învățămîntul profesional lucrurile nu se pot însă opri aici, ci este nevoie să se precizeze de pe acum spre ce fel de școală anume se vor îndrepta elevii. Diriginții, profesorii au datoria să le arate perspectivele economiei regiunii, ce școli funcționează în cadrul ei, pentru ce meserii pregătesc acestea cadre. Pentru absolvenții din mediul rural este necesar să se pună în primul rînd accentul pe școlile care pregătesc cadrele necesare agriculturii socialiste: mecanizatori, zootehnicieni, horticultori, viticultori etc., ca și pe școlile care pregătesc constructori, în timp ce la orașe trebuie să se scoată în evidență școlile care dau o pregătire în meseriile legate de industria specifică localității, spre școlile de metalurgie, de electrotehnică, instalatori pentru construcții, de chimie etc.

În același timp, cadrele didactice au datoria să arate tinerilor care se îndreaptă spre producție sau spre școlile profesionale că au posibilitatea să urmeze mai tîrziu cursurile serale ale școlii medii, să îmbine învățătura cu munca productivă, mergînd astfel pe drumul arătat de partid pentru obținerea unei calificări profesionale tot mai înalte.

De o mare atenție trebuie să se bucure și orientarea profesională a viitorilor absolvenți ai școlii medii. După cum se știe, învățămîntul superior a căpătat în anii puterii populare o dezvoltare tot mai largă, extinzîndu-se în mod deosebit învățămîntul tehnic superior, învățămîntul agronomic și cel pedagogic. Economia noastră, în fața căreia Congresul al III-lea al P.M.R. a deschis mărețe perspective, are nevoie de tot mai mulți ingineri, agronomi, profesori. Spre aceste ramuri trebuie să fie îndrumați cei mai mulți tineri. Firește, nu poate fi neglijat nici învățămîntul universitar spre care vor fi îndrumați în primul rînd tinerii ce au aptitudini deosebite pentru disciplinele teoretice și care au perspectiva să devină buni cercetători și oameni de știință.

Învățămîntul superior s-a dezvoltat și învățămîntul care pregătește cadre medii de tehnicieni și muncitori de înaltă calificare. Orientării viitorilor absolvenți ai clasei a XI-a spre acest învățămînt trebuie să i se acorde o deosebită atenție, punîndu-se accentul pe școlile care pregătesc tehnicieni necesari industriei de bază, operatori pentru industria chimică, tehnicieni pentru agricultură, zootehnicieni, tehnicieni pentru construcții etc.

Mulți din tinerii care termină școala medie își manifestă dorința de a merge să lucreze direct în producție, fiind conștienți de faptul că introducerea tehnicii moderne, mecanizarea și automatizarea ridică tot mai mult munca fizică la nivelul muncii intelectuale, că muncitorul viitorului trebuie să fie un om cult, cu un bogat bagaj de cunoștințe. Diriginții, profesorii sînt chemați să-i sprijine arătîndu-le spre ce întreprinderi, spre ce profesii să se îndrepte.

Toți tinerii din școlile noastre trebuie ajutați să pătrundă înțelesul bogat al cuvintelor tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, care arăta că drumul cel mai sigur spre învățămîntul superior, spre o calificare profesională înaltă duce prin școala muncii în fabrică, în uzină, în mină, în gospodăria agricolă de stat, în gospodăria agricolă colectivă.

La îndemîna diriginților și cadrelor didactice stau numeroase mijloace de a le face cunoscute viitorilor absolvenți cele mai potrivite profesiuni și a-i ajuta în alegerea lor, colaborînd îndeaproape în această privință cu organizația de tineret. Ei vor putea folosi în acest scop îndrumătoarele care prezintă școlile profesionale și tehnice pe ramuri de producție, pe regiuni, îndrumătorul pentru învățămîntul superior și diferitele prospecte difuzate de școli și institute de învățămînt. Discuțiile pe teme legate de frumusețea și profilul anumitor profesiuni, întîlnirile cu muncitori, tehnicieni, ingineri, cu conducători de întreprinderi și gospodării agricole colective, cu elevi din școlile profesionale și tehnice sau cu studenți au o mare influență pozitivă asupra elevilor. De asemenea, sînt de o mare utilitate vizitele în întreprinderi, în G.A.C. și G.A.S., în școli profesionale și tehnice, care dau tinerilor posibilitatea să cunoască mai bine specificul și frumusețea fiecărei meserii, condițiile în care vor învăța mai departe și îi ajută să-și precizeze preferințele.

Preocupîndu-se cu atenție de orientarea profesională a tineretului școlar, îmbinînd interesele generale ale societății, nevoile de cadre ale fiecărei ramuri a economiei cu înclinațiile și preferințele tinerilor, cadrele didactice vor ajuta ca fiecare tînăr să ajungă la locul potrivit, în care va putea folosi cel mai bine toate capacitățile sale și în care va simți pe deplin satisfacția pe care o dă munca, bucuria de a ști că își aduce contribuția la desăvîrșirea construcției socialiste, la trecerea spre comunism.

Învățămînt seral

Metode specifice de predare a matematicii

În predarea matematicii tipul de lecție cel mai răspîndit este și în învățămîntul seral, ca și în învățămîntul de zi, lecția mixtă. Fiecare verigă a ei capătă însă în școlile serale aspecte specifice, determinate de condițiile în care se desfășoară.

Verificarea însușirii cunoștințelor din tema predată anterior, de pildă, este tot atît de necesară în învățămîntul seral ca și în învățămîntul de zi. Dar în școala serală se pune cu mai multă tărie problema alegerii potrivite a temelor pentru verificarea cunoștințelor din lecția precedentă, astfel încît acestea, cuprinzînd pe cît posibil tot ce este esențial în temă, să se poată efectua totuși cît mai rapid, pentru a se rezerva suficient timp pentru lecția nouă. Să luăm ca exemplu, bunăoară, lecția de algebră din clasa a IX-a la care urmează să se predea funcția exponențială și unde se verifică însușirea cunoștințelor privind generalizarea noțiunii de exponent. În școala de zi se obișnuiește să se parcurgă toate exercițiile din manual. Acest lucru nefiind decît rareori posibil în școala serală, se impune alegerea celor mai reprezentative. Nu vom cere deci la verificarea cunoștințelor exercițiile complicate cuprinse în manual la demonstrarea de identități sau de valori numerice, căci dacă nu reușim să le rezolvăm în timp util în clasă nu putem recurge la procedeul utilizat uneori la cursul de zi, unde spunem: „Continuați acasă". Astfel de exerciții vom rezerva pentru lecțiile de recapitulare sau pentru orele de consultații. La verificarea acestor cunoștințe, ca și la verificarea tuturor cunoștințelor care urmăresc formarea deprinderilor de calcul, mai intervine încă un element specific școlii serale. În timp ce la școala de zi, dacă e vorba de calcule, se obișnuiește să li se ceară elevilor ascultați justificări numai cînd fac o greșeală sau întîmpină o dificultate (în afară de cazul cînd întrebarea se referă ea însăși la o demonstrație) în școala serală, ai cărei elevi, fiind oameni maturi, au dezvoltată mai ales memoria logică, este bine să se ceară însoțirea permanentă a calculelor de justificări care constituie tocmai suportul memorizării.

La lecția la care ne-am referit, de pildă, vom cere elevilor să arate că:

$$a^{\frac{2}{3}} \times a^{\frac{3}{4}} = a^{\frac{2}{3}+\frac{3}{4}}$$

deoarece la înmulțirea puterilor exponenții se adună.

Din lecția privind generalizarea noțiunii de exponent este esențial ca muncitorii-elevi să cunoască regulile de efectuare a operațiilor cu puteri avînd exponenți negativi și fracționari și să înțeleagă semnificația acestor exponenți. Pentru însușirea regulilor de efectuare a operațiilor sînt foarte indicate și exercițiile scurte care cuprind mai multe operații ca, de pildă $\left(a^{\frac{1}{2}}\right)^{-2} : a^{-3}$ etc.

Pregătind predarea noilor cunoștințe, profesorul din școala serală trebuie să repete sistematic și mai amănunțit decît la școala de zi toate cunoștințele necesare așa încît muncitorii-elevi să înțeleagă pe deplin lecția în clasă, neavînd timp să stăruie prea mult asupra ei acasă. Astfel, la lecția despre funcția exponențială vom reaminti noțiunea de dependență funcțională și modul cum se întocmește graficul (cu ajutorul funcțiilor studiate). Pentru ca elevii să poată afla valorile funcției exponențiale e necesar să cunoască semnificația exponenților negativi și fracționari. Această ultimă etapă de pregătire a noilor cunoștințe poate fi împletită cu verificarea cunoștințelor, mai ales dacă s-au dat pentru ora respectivă exerciții ca, de pildă, aflarea valorii lui 8 ridicat la diverse puteri cu exponenți negativi și fracționari. Astfel, după verificarea temei tabloul de variație al funcției exponențiale $y=8^x$ va fi complet pregătit pe tablă, ceea ce ne va ajuta să cîștigăm timp. Această permanentă grijă pentru a folosi cu maximum de randament timpul lecției, rezervînd cît mai mult pentru predarea noilor cunoștințe, caracterizează întreaga metodică a predării în învățămîntul seral.

În desfășurarea lecției noi vom căuta, desigur, să folosim cu toată eficiența experiența din producție a muncitorilor-elevi, acordînd o mare grijă fixării parțiale a cunoștințelor după fiecare unitate logică a acestora și motivînd studiul fiecărei probleme.

În cazul funcției exponențiale, ca și în cazul oricărei reprezentări grafice este bine să folosim și să dezvoltăm în mod corespunzător capacitatea de a citi un grafic pe care muncitorii-elevi au dobîndit-o în producție. Este mult mai important ca proprietățile funcției exponențiale să fie „văzute" de elevi decît să le demonstrăm numai algebric. Demonstrația „dacă $m > n$ atunci $x^m > x^n$" de exemplu, este mai puțin convingătoare și mai puțin trainică decît imaginea punctului mișcîndu-se de la stînga la dreapta pe axa orizontală (care reprezintă valoarea lui x), însoțit în fiecare poziție a sa de o verticală egală cu valoarea corespunzătoare a lui y.

În afară de motivarea studiului funcției exponențiale în lumina cerințelor predării logaritmilor, este bine să se caute exemple cu privire la importanța acestei funcții în fizică și tehnică, arătîndu-se, de exemplu, că intensitatea curentului în selfconductor sau tensiunea de încărcare a unui condensator variază după o curbă care reprezintă o funcție exponențială. De asemenea, este bine să-i stimulăm pe muncitorii-elevi să caute și să aducă pentru ora următoare exemple adecvate de la locul lor de producție.

La fixarea cunoștințelor, efectuarea unui exercițiu asupra cunoștințelor învățate este întotdeauna de dorit. În cazul lecției discutate este indicat să se reprezinte o altă funcție, decît $y=8^x$, al cărei tablou a fost pregătit la verificarea cunoștințelor. Respectarea acestei cerințe este de mare importanță pentru a asigura înțelegerea problemei, astfel încît toți elevii să-și poată face temele pentru ora următoare.

Dacă lecția a fost însușită bine, printre exercițiile date ca temă poate figura și unul care să pregătească lecția următoare, ceea ce stimulează foarte mult. De exemplu, le putem cere ca temă reprezentarea unei funcții exponențiale cu $a < 1$, urmînd ca în clasă să se desprindă concluziile.

Pentru a veni în ajutorul muncitorilor-elevi în ceea ce privește desfășurarea studiului lor individual este folositor ca lecția să se încheie cu efectuarea unei scheme pe tablă (și, bineînțeles, în caietele elevilor). Schema, care va cuprinde punctele esențiale ale lecției, va constitui un plan de lucru pentru studiul individual efectuat acasă ca și un plan de expunere a cunoștințelor în cadrul verificării la ora următoare. În exemplul nostru, schema lecției ar putea arăta astfel: 1. Ce este funcția (exemple); 2. Funcția exponențială (exemple); 3. Reprezentarea grafică a funcției (exerciții); 4. Proprietățile funcției (de urmărit și explicat pe grafic); cazul $a > 1$.

Prof. ELENA OPREANU

*Cu grijă, cu dragoste *) pentru viitorii oțelari*

Grupul școlar profesional și tehnic din Hunedoara pregătește muncitori calificați în diferite meserii atît pentru combinatul siderurgic din Hunedoara cît și pentru noul combinat de la Galați. Pentru a dezvolta la elevi interesul, dragostea și mîndria față de profesiunea aleasă s-au organizat în cadrul școlii profesionale întîlniri cu muncitori care au vorbit elevilor despre dezvoltarea combinatului în anii regimului democrat-popular, despre munca siderurgiștilor noștri în trecut și în prezent. În cadrul practicii de producție se leagă strînse prietenii între elevii școlii profesionale și muncitori. Noi avem elevi în anul III care încă de pe acum, sub conducerea și îndrumarea oțelarilor mai vîrstnici, au reușit să elaboreze ei înșiși șarje de oțel și de fontă.

Meseria de oțelar este într-adevăr foarte frumoasă, dar ea cere multe cunoștințe, cere să stăpînești bine tehnica înaintată.

Ce am făcut noi în secții ca ucenicii oțelari să cunoască cît mai bine această meserie? În primul rînd ne-am ocupat ca ucenicii să capete un temeinic instructaj preatabil asupra lucrărilor pe care vor avea să le execute. Conducerea sectorului nostru a stabilit ca de două ori pe săptămînă maiștrii să țină lecții practice. De asemenea, elevii sînt invitați și la lectoratele organizate în cadrul secției la care iau parte ingineri, tehnicieni, maiștri, muncitori. În toate secțiile noastre muncitorii se ocupă de ridicarea nivelului profesional al ucenicilor și elevilor.

Pentru a îmbunătăți activitatea de îndrumare concretă a elevilor în timpul practicii, este necesar ca Ministerul Învățămîntului și Culturii să studieze problema asigurării unui maistru-instructor care să se ocupe efectiv de calificarea tinerilor.

O altă metodă utilizată cu succes la noi în sector este aceea de a adînci cunoașterea de către elevi a proceselor tehnologice prin difuzarea în rîndul lor a buletinelor informative cu privire la problemele de tehnică și tehnologie înaintată.

Pentru a stimula interesul elevilor față de noutățile din domeniul în care se pregătesc, cred că este bine ca în școli să fie larg popularizate cărțile tehnice cele mai recente, să se facă expuneri, să se afișeze scurte recenzii pe panouri speciale.

Ar fi bine să se înființeze o cutie de întrebări și răspunsuri. Dacă un elev vrea să cunoască o problemă despre furnal, despre oțelărie și nu știe ce anume să citească la bibliotecă să poată pune în cutie întrebarea, și să primească apoi răspunsul de la cei mai competenți specialiști.

Consider că ar fi bine ca, din timp în timp, la perioade bine stabilite, să apară o „revistă a școlii" în care elevii cei mai bine pregătiți la o anumită specialitate să arate cum au procedat pentru a ajunge la nivelul respectiv de pregătire.

Așa cum am arătat, între muncitorii din cadrul combinatului nostru și ucenici există o strînsă legătură. Noi ne ocupăm cu dragoste să-i creștem, să-i educăm pe acești tineri. Sînt organizate o serie de acțiuni la care noi îi chemăm pe ucenici, iar aceștia, la rîndul lor, invită pe muncitori să ia parte, împreună cu familiile lor, la reuniunile pe care le organizează la școală.

În reușita tuturor acestor acțiuni un rol de cea mai mare însemnătate îl are colaborarea strînsă între comitetul U.T.M. al Combinatului siderurgic și comitetul U.T.M. al școlii. Săptămînal membrii comitetelor U.T.M. discută cu maiștri secțiilor situația la învățătură a ucenicilor, căutînd continuu cele mai bune forme pentru a dezvolta dragostea tinerilor față de profesie.

Aplicînd metodele despre care am vorbit, căutăm să dăm an de an cadre tot mai bine pregătite.

ȘTEFAN TRIPȘA
Erou al Muncii Socialiste

*) Cuvîntul rostit de tov. Ștefan Tripșa la ședința plenară lărgită, a C.C. al U.T.M. din 3—4 aprilie 1962.

Confecționarea mulajelor pentru pomicultură

In vederea asigurării unui material didactic cît mai bogat pentru predarea lecțiilor de pomicultură mi-am propus ca, alături de selecționarea și păstrarea plantelor culese de pe cîmpul experimental horticol, din pepiniere, în cadrul excursiilor sau obținute prin schimburi cu școlile apropiate, să antrenez elevii în confecționarea unor mulaje care să reprezinte mai ales diverse soiuri de fructe. In această privință am folosit un procedeu însușit din experiența Facultății de horticultură din București și care, cred, poate fi aplicat cu succes atît în școlile agricole cît și în școlile de cultură generală pentru confecționarea materialului didactic necesar lecțiilor de botanică și cunoștințe agricole.

Iată cum am procedat. Am ales mai întîi, împreună cu elevii, cîteva exemplare de fructe din cele mai tipice pentru fiecare soi, bineînțeles, în anotimpul potrivit. Un exemplar urma să servească pentru obținerea tiparului, iar celelalte ca model pentru colorat. Fructul ales ca model pentru tipar a fost uns cu pastă de săpun, în timp ce din praf de ipsos cernut, pus într-o cutie de conserve și amestecat cu apă, am obținut o pastă subțire în cantitatea necesară pentru formă. Pe masa de lucru pregătisem un geam pe care am așezat o ramă din lemn (poate fi și de carton) în care încăpea fructul. Am turnat în interior pasta de gips, în așa fel ca să cuprindă fructul pînă la jumătate. Am împlîntat apoi fructul în pastă cu partea unde se găsește caliciul, în așa fel ca să poată fi scos cu ușurință, avînd grijă să nu atingă geamul, ci să rămînă la o distanță de 0.5 cm de fund

Fructul a fost lăsat în gips pînă ce acesta s-a întărit (circa 10 minute). Apoi am desfăcut rama și am curățat fața formei din jurul fructului, astfel ca baza ei să fie perpendiculară pe fruct și netedă. După aceasta am uns cu pastă de săpun baza formei și fructul, am pregătit o nouă cantitate de pastă de gips și am turnat-o peste tot restul fructului (atunci cînd am avut siguranța că-l vom putea scoate cu ușurință) sau numai peste o parte a acestuia (dacă pentru deschiderea formei era necesar ca mulajul să fie alcătuit din cîteva piese). După ce am turnat tiparul în întregime, l-am lăsat să se răcească timp de 20—30 minute. Apoi am desprins cu atenție părțile turnate, am scos fructul și am lăsat forma să se usuce.

Cu un burghiu de 10 mm (sau cu un briceag ascuțit la vîrf) am făcut în tipar o gaură ca o pîlnie, care ne-a servit pentru turnatul gipsului în interiorul formei. Apoi am uns tiparul în interior cu o soluție de șerlac în spirt denaturat. După uscare am întins în interior și pe fețele care se îmbină o pastă formată din parafină solvită în petrol, iar apoi, înainte de folosire, pastă de săpun. Am montat tiparul la loc astfel ca părțile să se suprapună exact, am legat forma la exterior cu sfoară sau cu sîrmă subțire și am turnat prin orificiul făcut în interiorul tiparului, pînă la mai mult de jumătate, pastă de gips fluidă. Am astupat orificiul cu degetul și am întors forma în toate sensurile, pentru ca pasta să se repartizeze uniform peste tot. Am lăsat timp de 20—30 minute, după care am desfăcut tiparul cu vîrful unui cuțit, astfel ca modelul turnat să iasă gol în interior.

Am mai folosit și alt procedeu. Anume, înainte de a îmbina tiparul, am introdus în interior un ghemotoc de hîrtie și apoi am turnat gipsul pînă s-a umplut. In felul acesta, după mai multe încercări, am obținut mulaje egale în greutate cu fructul natural.

In vederea colorării am uns de 2—3 ori mulajul uscat cu ulei de in fiert pînă ce s-a îmbibat uniform. Am folosit și un procedeu mai economic: am introdus mulajele de gips în parafină topită la 90—100 grade C pînă ce s-au îmbibat bine, fără a se forma un strat de parafină la suprafață.

Pentru a picta fructele cu ușurință fără ca să le ținem în mînă le-am așezat pe un stativ. Acesta este format dintr-un postament executat dintr-o scîndurică pe care s-a înfipt un cui sau o sîrmă cu vîrful ascuțit în sus. Aici am așezat fructul cu partea unde se găsește codița sau caliciul.

Am început lucrul cu culoarea de bază. Apoi, pe măsură ce aceasta se usca, am adăugat nuanțele. Bineînțeles, pentru toată această operație am cerut sprijinul profesorului de desen. După cîteva zile, timp în care mulajul s-a uscat pe deplin, l-am introdus cu atenție într-o baie de parafină topită la o temperatură de 75—85 grade C. In cazul cînd, după ce a fost scos din parafină, fructul prezenta defecte, l-am introdus din nou în baie. Desprinzînd apoi cu ușurință praful de parafină am corectat defectele picturii și am repetat operația de parafinare. Apoi am modelat caliciul și am fixat cu parafină codița naturală la locul ei.

In felul acesta am executat pentru pomologie mulaje de mere, pere, prune, gutui, cireșe, iar pentru legumicultură mulaje pentru diferite soiuri de roșii, vinete, ardei, gogoșari, castraveți, dovlecei, ridichi etc., care ne-au fost de o deosebită utilitate în predare.

ING. V. MOLEAVIN
Școala profesională viticolă din Huși

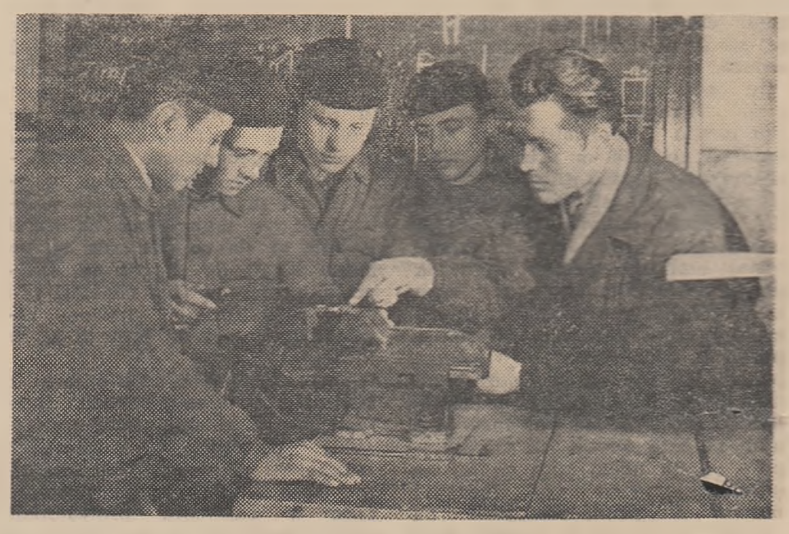

Demonstrație practică în atelierul Școlii profesionale a uzinelor „Republica" din București

RECENZIE

Predarea aritmeticii la clasa I

Apărută nu de mult în Editura didactică și pedagogică, lucrarea „Predarea aritmeticii la clasa I", elaborată de un colectiv de învățători este utilă tuturor învățătorilor care lucrează la clasa I și mai ales începătorilor.

Cititorul găsește în paginile ei sugestii prețioase pentru alcătuirea planurilor celor mai importante lecții. Modelele de planuri pe care le cuprinde sînt în general bine concepute, dînd indicații asupra materialului intuitiv ce poate fi folosit și sugerînd unele procedee adecvate formării reprezentărilor matematice. În felul acesta lucrarea oferă învățătorilor un punct de plecare în organizarea lecțiilor de aritmetică, le îmbogățește cunoștințele de metodică și îi ajută să-și lărgească experiența.

De exemplu, planul lecției cu tema „Înmulțirea numărului 2 pînă la 10". prezintă metodica desfășurării acestei lecții, respectînd cerințele de ordin psihologic și pedagogic în tot procesul formării noțiunii de înmulțire. Planul ajută învățătorului să conducă treptat gîndirea elevilor de la concret la abstract, cu sprijinul unui material intuitiv variat: bile, cuburi, bețișoare. Se indică o astfel de folosire a procedeului adunării repetate încît la sfîrșitul lecției elevii să generalizeze operația și să înțeleagă că înmulțirea este o adunare repetată. Noțiunea abstractă de înmulțire se formează în timpul explicației, cînd învățătorul înlocuiește expresia „luat de atîtea ori" cu acea me pentru a se fixa atît noțiunea, cît și procedeul înmulțirii numărului 2

Și planul lecției cu tema „Kilogramul" îi ajută pe învățători să-și conducă elevii pe drumul care duce la formarea noțiunii de kilogram. Conform acestui plan, învățătorul își începe lecția convingîndu-i pe elevi, prin comparație practică, de faptul că unele corpuri sînt mai ușoare iar altele mai grele. (Elevii sînt puși să țină în ambele mîini corpuri cu greutate diferită). Se trece apoi de la această operație la cîntărirea corpurilor cu ajutorul cîntarului, pentru ca elevii să verifice și să precizeze greutatea. Acest plan are și meritul de a ajuta la realizarea legăturii dintre teorie și practică prin activitatea la care sînt solicitați elevii în clasă.

Sînt însă în lucrare și planuri care, după părerea noastră, nu sînt întrutotul satisfăcătoare. De exemplu, planul lecției cu tema „Mărirea unui număr cu cîteva unități" începe cu rezolvarea unei probleme. Socotim greșit din punct de vedere pedagogic faptul că nu se pornește de la folosirea materialului intuitiv, pentru ca abia apoi să se treacă la exerciții pe treapta reprezentativă și [illegible] Mai procedeul căci trebuie să se pornească de la cantități egale, urmînd ca elevii să constate că prin adăugarea cîtorva unități la una din ele aceasta a devenit mai mare decît cealaltă.

Planul de lecție cu tema „Cum se predă prima sută" nu arată calea logică prin care elevii își pot forma noțiunea de sută. Se cere ca prin numărarea individuală a bețișoarelor elevii să formeze succesiv cîte o zece, pînă ajung la 10 zeci. Este însă mai indicat să se pornească de la numărarea mănunchiurilor de cîte zece bețișoare, a barelor de cîte zece cuburi etc., elevii mînuind zecile ca unități de calcul, și abia apoi să se treacă la numărarea succesivă a bețișoarelor (11, 12, 13...).

O revedere a planurilor în care s-au strecurat asemenea scăpări va face ca valoarea culegerii să sporească.

Indicațiile date în lucrare cu privire la materialul intuitiv pe care trebuie să se sprijine învățătorii în formarea noțiunilor matematice la elevii clasei I sînt, în general, prețioase. O observație însă: se indică, printre altele, să se confecționeze cifre din carton pe care să se pună un strat subțire de pastă grabică și apoi pe glaspapirul. Pe lîngă faptul că răpește mult timp, procedeul acesta nu duce nici la rezultate bune, deoarece datorită lui se obțin cifre care nu corespund în întregime din punct de vedere estetic. Or se știe că și acest lucru are importanța lui. Motivarea pe care o dau autorii acestui material intuitiv — de a realiza prin el cunoașterea și pe calea simțului tactil — este exagerată. Intuiția trebuie să rămînă numai un mijloc de formare a noțiunilor, nu să se transforme într-un scop în sine.

În altă ordine de idei trebuie să observăm că în partea introductivă, în care se dă o caracterizare psihică a copilului de vîrstă școlară mică, s-a strecurat o eroare. Vorbindu-se despre rolul operațiilor gîndirii în procesul cunoașterii se spune: „Comparația, analiza și sinteza conduc gîndirea către o treaptă superioară de activitate: aceea de generalizare, de descoperire a însușirilor comune unor grupări sau unor clase de obiecte sau de fenomene, iar de aici către abstractizare". Se știe însă că rolul abstractizării este tocmai acela de a pregăti generalizarea. Abstragem sau desprindem mintal o anumită însușire din complexitatea de însuși. Prin abstractizare putem desprinde aceeași însușire și din sfera altor obiecte concrete. Aceste obiecte ne apar deci ca înrudite prin însușirea respectivă, ca făcînd parte din același gen. Însușirea devine deci generală. Reunind apoi mintal obiectele pe baza însușirii sau a însușirilor comune obținem generalizarea.

Cu toate că lucrarea constituie un îndrumător metodic în general folositor, că prezintă importanță atît prin sugestiile pe care le dă cît și prin fundamentarea științifică a problemelor tratate, ea nu trebuie luată însă ca un „rețetar", prin simpla copiere a căruia putem asigura succesul muncii didactice. Se știe că munca didactică trebuie să fie o muncă creatoare, că planurile de lecție pot fi concepute în moduri diferite, cu condiția să se respecte normele didactico-psihologice, datele științei. Ceea ce cuprinde lucrarea este un minimum de la care se poate porni în organizarea predării aritmeticii în clasa I.

Este bine ca lucrarea să fie cunoscută de către toți învățătorii din țară, să fie verificată în practica lor și completată cu experiența celor mai buni dintre ei, pentru ca în viitor să poată deveni o bază în vederea alcătuirii unei metodici mai largi de predare a aritmeticii.

ELVIRA CREȚU
profesoară la Institutul pedagogic de învățători —

Din activitatea organizațiilor sindicale

Sprijin concret și eficient

Nu de mult, comitetul sindicatului învățămînt din orașul Brașov, analizînd desfășurarea propagandei profesionale, a constatat că nu toți organizatorii de grupă știu să organizeze schimbul de experiență și, mai ales, consfătuirile de muncă. În scopul [illegible]liarizării lor cu metodica organizării schimbului de experiență, comitetul sindicatului a inițiat instruirea întregului activ sindical, pe baza unor expuneri, în problemele privind sprijinirea procesului de învățămînt. Dar, așa cum ne-a relatat tovarășa Maria Micu, președinta comitetului sindicatului, instruirea activului nu s-a oprit la această acțiune. Îndrumat de Consiliul local al sindicatelor, comitetul sindicatului a studiat în cîteva școli felul cum sînt organizate consfătuirile de muncă, cum colaborează în acest domeniu activiștii sindicali cu conducerile școlilor și apoi, cunoscînd situația, a organizat răspîndirea experienței pozitive dobîndite în această direcție.

[illegible]tic s-a procedat în felul următor: comitetul sindicatului a organizat cinci consfătuiri de muncă model în unități școlare de toate gradele. La aceste consfătuiri au fost invitați organizatori ai grupelor sindicale și directori ai școlilor din oraș.

La Școala de 8 ani nr. 5, de exemplu, consfătuirea a dezbătut referatul intitulat „Îmbunătățirea metodelor de predare a cunoștințelor teoretice și practice de matematică și fizică". La Școala medie nr. 2 a fost pusă în discuție tema „Educarea elevilor în spiritul patriotismului și al internaționalismului proletar prin lecții de limba și literatura română", iar la Școala medie serală nr. 5 tema „Metode și procedee de predare a chimiei în școala serală și folosirea de către muncitorii-elevi a acestor cunoștințe la locul lor de muncă". Pe lîngă faptul că au arătat în mod concret activului sindical cum se organizează și cum se desfășoară o consfătuire de muncă, acțiunile de acest fel au contribuit la popularizarea experienței pozitive a cadrelor didactice cu o bună pregătire profesională.

Strădania comitetului sindicatului a fost încununată de succes. Consfătuirile de muncă organizate ulterior de cei ce au participat la consfătuirile model s-au desfășurat la un nivel mai ridicat decît înainte, au constituit o formă eficientă de îmbunătățire a procesului de învățămînt. Datorită lor, între directorii școlilor și activiștii sindicali s-a statornicit o colaborare mai strînsă.

Temele dezbătute în consfătuiri își au izvorul în cele mai arzătoare probleme ce frămîntă colectivele școlilor în anumite perioade. La Școala de 8 ani nr. 6, de pildă, s-a constatat, în urma unei analize, o rămînere în urmă la învățătură a elevilor la matematică. La aceeași școală existau însă clase foarte bune la acest obiect. A fost organizată atunci o consfătuire pe tema „Cum putem preîntîmpina rămînerea în urmă a elevilor la matematică". Referatul, care a avut la bază exemple practice culese în timpul interasistențelor, ca și discuțiile ce s-au purtat, au scos în evidență căile ce pot duce la ridicarea nivelului de cunoștințe al tuturor elevilor: mai buna desfășurare a lecțiilor, verificarea atentă și regulată a temelor, intensificarea vizitelor la domiciliul elevilor, organizarea unor meditații și consultații acolo unde este cazul etc.

Toate aceste propuneri, incluse în hotărîrea adoptată la sfîrșitul consfătuirii și aplicate în viață, au dus la o serioasă creștere a procesului de promovați.

Demn de remarcat este faptul că cei mai mulți dintre membrii comitetului sindicatului caută să dea comitetelor sindicale de secție și organizatorilor de grupă sindicală un ajutor cît mai concret. Profesoara Maria Sebeșan, învățătoarea Elena Chiriac, profesorul R. Schmidt și alți membri ai comitetului, de exemplu, au ajutat organizațiile sindicale pe care le-au îndrumat să pregătească consfătuiri de muncă pe teme interesante cum sînt: „Realizarea educației ateiste a elevilor în activitatea din clasă și în cea extrașcolară", „Dezvoltarea gîndirii și vorbirii elevilor în cadrul orelor de limba romînă", „Îmbunătățirea ortografiei și îmbogățirea vocabularului elevilor" și multe altele. În mod deosebit se preocupă comitetul sindicatului de ajutorarea școlilor în care se experimentează predarea de către profesori specialiști la clasele I—IV. De pildă, consfătuirea de muncă organizată recent la Școala de 8 ani nr. 12, unde se experimentează acest sistem de predare, a constituit un ajutor însemnat pentru profesori. Rezultatele ei ar fi fost însă și mai valoroase dacă s-ar fi asigurat o mobilizare mai bună a activiștilor sindicali din celelalte școli experimentale din oraș.

Și consfătuirea de muncă organizată luna trecută la Școala de 8 ani nr. 5 merită aprecieri pozitive. Aici s-a dezbătut pe larg problema continuității muncii instructiv-educative în clasele a IV-a și a V-a. La discuții a participat un număr mare de cadre didactice care și-au împărtășit experiența, ceea ce a creat posibilitatea de a se ajunge la adoptarea unor măsuri concrete. De exemplu, s-a hotărît ca din trimestrul al treilea viitorii diriginți ai claselor a V-a să colaboreze cu învățătorii care lucrează la clasele a IV-a, să se organizeze, tot în etapa de sfîrșit a anului școlar, o zi întreagă de lecții predate la clasa a IV-a de către profesori, etc. Învățătorilor li s-a cerut să-i deprindă pe elevi cu luarea notițelor după explicații, să pregătească caracterizări ale elevilor lor etc.

Am relatat în acest articol cîteva din metodele folosite de comitetul sindicatului învățămînt din Brașov în organizarea consfătuirilor de muncă. Ele dovedesc că organele sindicale pot să contribuie mult, prin acest mijloc deosebit de eficient, la continua îmbunătățire a procesului instructiv-educativ.

M. PAVEL

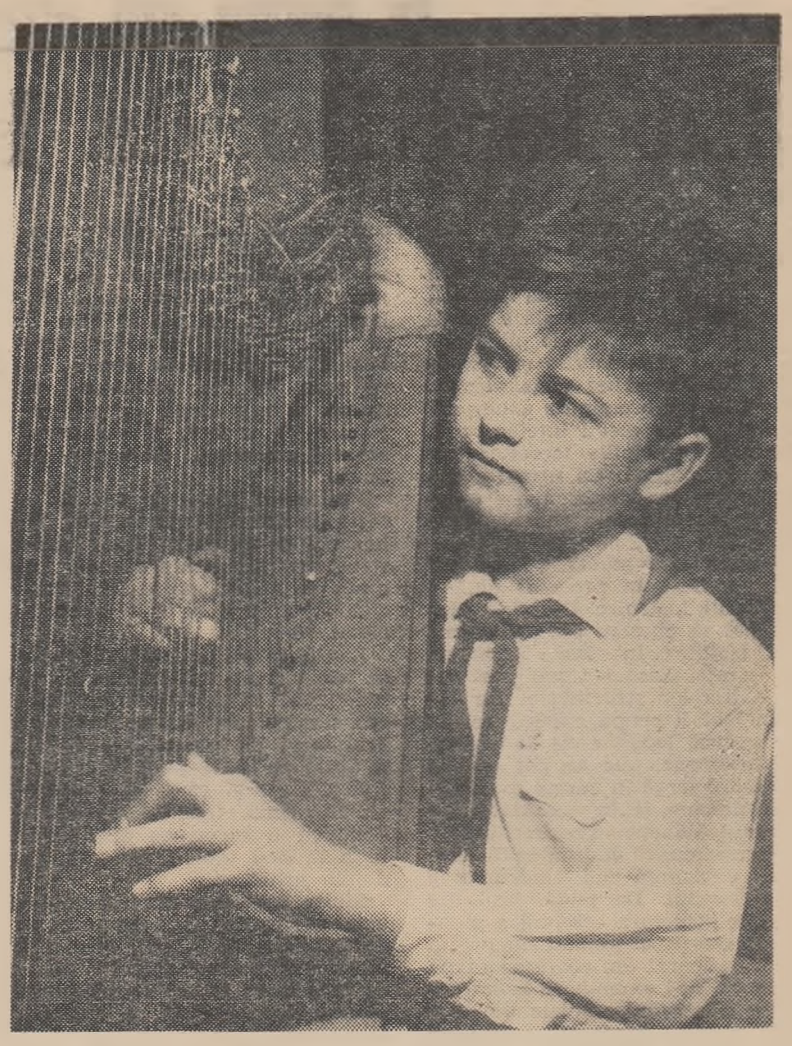

Pionierul Ion Ivan, din clasa a VII-a a Școlii de muzică de 12 ani nr. 1 din București, este primul băiat din țară care studiază harpa

Elevii Școlii profesionale agricole din Fălticeni în practică la sera Stațiunii experimentale horticole din localitate

Preocupările unei comisii metodice

Comisia de metodică a profesorilor de științe naturale și geografie de la Școala medie nr. 5 „Unirea" din Brașov desfășoară o activitate bogată. În cadrul ei se țin lecții deschise, se prezintă referate, se organizează confecționarea materialului didactic.

Au trezit interes, bunăoară, referatele „Observații, experiențe și lucrări practice la științe naturale", „Recapitularea parțială" și „Metode de predare a noțiunilor de geografie a țărilor străine".

Membrii comisiei desfășoară o muncă susținută pentru completarea materialului didactic al școlii, mobilizîndu-i și pe elevi la această acțiune. Astfel au fost s-au întocmit colecții de roci și minerale, insectare, ierbare, preparate în formol etc.

Printre sarcinile cărora membrii le acordă o atenție deosebită se numără și cele privind munca de culturalizare. Profesorii de științe naturale și geografie participă la brigăzile științifice ce merg la sate, țin conferințe în diferite întreprinderi din orașul Brașov etc. Unii din ei activează și în cadrul filialei Brașov a Societății de științe naturale și geografie.

Toate aceste activități contribuie la îmbunătățirea permanentă a nivelului muncii instructiv-educative a profesorilor, la ridicarea măiestriei lor pedagogice.

Pe urmele materialelor publicate

În legătură cu articolul „Rolul comisiilor metodice în popularizarea experienței înaintate" publicat în nr. 653 al gazetei noastre, Școala medie „D. Cantemir" din București, criticată în articol, ne comunică măsurile luate pentru înlăturarea deficiențelor.

În scrisoarea trimisă redacției se arată, printre altele, că în trimestrul III comisiile metodice vor discuta probleme ale recapitulării materiei la toate clasele, ale predării unor capitole mai dificile din programă. Comisiile metodice se ocupă mai stăruitor de găsirea și popularizarea experienței înaintate. Bunăoară, comisia metodică a diriginților, după ce va studia experiența bună a cîtorva profesori în combaterea formalismului în munca de educație, va organiza o dezbatere pe această temă. Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice cu mai puțină experiență comisia diriginților a alcătuit un plan de interasistențe, iar comisia metodică a profesorilor de fizică va dezbate probleme privind pregătirea lecțiilor mai dificile, a experiențelor etc.

★

Școala de 4 ani nr. 3 din Voluntari, raionul 1 Mai, ne arată că s-au luat o serie de măsuri pen- [illegible] inspirație" din nr. 649 al Gazetei învățămîntului. Astfel, munca acesteia a fost analizată într-o ședință a consiliului pedagogic, în care s-au trasat și o serie de sarcini pentru viitor. Conducerea școlii și-a intensificat asistențele la clasa a II-a, unde predă învățătoarea criticată în articol, a organizat interasistențe între învățătorii de la clasele a II-a. În școală s-a dezbătut un referat cu tema „Cum trebuie corectate caietele la clasele I și II, precum și referatul cu tema „Criteriile de notare a elevilor", ținut de învățătoarea respectivă.

★

Secția de învățămînt și cultură a orașului Reșița — ne scrie tov. Aug. Munteanu, șeful secției — a analizat împreună cu cadrele didactice de la Școala medie din orașul Bocșa situația semnalată în articolul „Orientare pedagogică" de A. Cosmin, publicat în Gazeta învățămîntului din 23. III 1962, criticînd metoda întrebuințată de directorul școlii. Această metodă greșită a fost combătută și într-o ședință cu directorii de școli.

Pentru a-l ajuta mai mult pe linie profesională, directorul școlii a fost propus să urmeze în vara anului 1962 un curs de perfecționare, așa încît să se poată [illegible]

POSTA redacției

DIACONU EMIL — REGIUNEA BACĂU. *Potrivit dispozițiunilor în vigoare, activitatea cadrelor didactice care urmează cursuri serale sau cu scutire de frecvență în învățămîntul superior se reduce la activitatea didactică și metodică. Aceste cadre didactice sînt absolvite, în timpul studiilor, de sarcini pe linie culturală. De asemenea, ele au dreptul la un concediu de studii plătit de 30 zile pe an în afara concediului lor legal de odihnă, pe care-l pot solicita fie integral, fie eșalonat în timpul sesiunilor de examene sau de pregătire.*

BÎRGĂUANU EUFROSINA — REGIUNEA BACĂU. *Potrivit instrucțiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1.059 din 1959 și regulamentului de acordare a gradelor didactice, prezentarea la examenul de definitivat în prima sesiune de examene după împlinirea stagiului de 3 ani este obligatorie, cei în cauză avînd dreptul să se prezinte la examen în trei sesiuni consecutive. Obținerea gradului definitiv este prin urmare obligatorie în termen de 3 ani de la împlinirea stagiului.*

Faptul că dvs. nu v-ați putut prezenta la examenul de definitivat în 1961, deși ar fi trebuit să vă prezentați încă din 1960, nu vă acordă dreptul la o sesiune în plus. Urmează să vă prezentați la examen în prima sesiune.

DANIS VASILICA ȘI DANIȘ ALEXANDRU — REGIUNEA BUCUREȘTI. *Potrivit indicațiilor date prin îndreptarul elaborat de M. I. C. în legătură cu aplicarea Hotărîrii nr. 1.059 din 1959, profesorii de cultură tehnică de la școlile profesionale, tehnice, agricole și de meserii proveniți din producție și care au diplomă de inginer, dacă nu aveau un stagiu recunoscut în învățămînt de cel puțin 5 ani la 1 august 1959 sînt salarizați ca profesori de categoria I-a în grupa corespunzătoare stagiului (inclusiv stagiul din producție în specialitate), cu obligația să susțină examenul de definitivat după împlinirea a 3 ani la catedră.*

Tov. Daniș Vasilica poate fi deci încadrată în categoria I-a, grupa 5—10 ani după vechime, putîndu-se prezenta la examenul de definitivat în vara anului 1962.

Tov. Daniș Alexandru, întrucît era în învățămînt la 1 august 1959 și avea un stagiu de peste 5 ani (inclusiv stagiul avut în producție în specialitate), va primi salariul prevăzut pentru gradul definitiv în grupa corespunzătoare de vechime, cu obligația să dea, după 3 ani serviți la catedră, examenul de definitivat.

PĂTULEANU ION — REGIUNEA OLTENIȚA. *Pentru procurarea actelor de vechime în vederea completării cărții de muncă, în cazul că nu se mai găsește arhiva școlilor la care a-ți funcționat, vă puteți adresa Direcției personalului din M.I.C., care va putea elibera ade-* [illegible]

Din experiența școlii sovietice

La lecțiile de botanică

În procesul de studiere a botanicii au un rol important formele de muncă individuală a elevilor, ca de pildă observațiile și experiențele. Observînd viața plantelor și făcînd o serie de experiențe asupra lor elevii înțeleg mai profund principiile teoretice expuse în manual. Ca urmare, cunoștințele lor devin mai complete, mai concrete și mai profunde.

Munca individuală a elevilor este posibilă în procesul multor forme de instruire. De pildă, elevii pot să observe direct în timpul lecțiilor, în clasă, fenomene din viața plantelor sau particularitățile lor structurale. Un loc principal îl ocupă experiențele și în cadrul lecțiilor de laborator. De asemenea ele se pot realiza pe scară largă în cursul excursiilor, precum și în activitatea pe terenul didactic experimental.

Orice muncă individuală trebuie executată sub îndrumarea profesorului. De pildă, la lecția despre structura celulară a plantelor, elevii pot pregăti singuri un micropreparat din coajă de ceapă pe care să-l examineze la microscop, observînd celulele de diferite mărimi și forme, căutînd membrana, protoplasma și nucleul celulelor. Observațiile de acest fel sînt completate prin schițe și însemnări în caiet. Este necesar ca profesorul să controleze toate etapele de desfășurare a acestei munci, să dea indicațiile necesare și să corecteze greșelile.

În tematica lucrărilor de laborator un loc important îl ocupă problemele de anatomie și morfologie: structura semințelor, a rădăcinii, a tulpinii și frunzei. Profesorii fruntași obișnuiesc să desfășoare primele lecții de laborator în mod frontal îndrumînd și controlînd direct activitatea copiilor. Treptat elevilor li se acordă din ce în ce mai multă independență.

Lucrările de laborator consacrate studierii semințelor de plante monocotiledonate și dicotiledonate se efectuează de obicei frontal. Se schițează pe tablă planul de muncă. Profesorul divizează această muncă în cîteva etape, ce urmează a fi executate în același timp de cîțiva elevi pe baza indicațiilor sale. Elevii trag singuri concluziile cu privire la rezultatele obținute. În prima etapă a procesului de studiere a structurii boabelor de fasole elevii examinează boabele, își notează dimensiunile lor, culoarea și forma. În a doua etapă compară o boabă uscată cu una udă; constată că boabele sînt acoperite cu o coajă care se încrețește atunci cînd boabele sînt ținute în apă. În a treia etapă școlarii observă cu ochiul liber și cu ajutorul lupei structura embrionului bobului de fasole — radicula, tulpina, mugurașul cu frunza și cele două cotiledoane. Paralel cu aceasta se desenează schema structurii boabelor de fasole.

Profesorul pune elevilor și o serie de întrebări (Ce aspect au boabele de fasole? Care este structura germenului? etc.), îi ajută să formuleze corect principalele noțiuni și să tragă concluzii.

Lucrările de laborator descrise mai sus ne demonstrează că independența copiilor în efectuarea acestor lucrări este limitată; profesorul dă planul de muncă, îi ajută pe elevi să-și formuleze cunoștințele și să tragă concluzii. În prima etapă de studiere a botanicii o asemenea desfășurare a muncii individuale este pe deplin justificată.

Multe probleme din domeniul botanicii ca de pildă creșterea și dezvoltarea plantelor, formarea și circulația substanțelor organice în plante, nutriția minerală etc. trebuie studiate cu ajutorul experiențelor. Acestea însă nu se pot efectua în timpul lecțiilor din cauza duratei și a complexității lor. De aceea, o parte din experiențe se pot executa în cadrul lucrărilor de laborator, urmînd ca rezultatele lor să fie analizate în clasă. O asemenea organizare a muncii individuale are unele avantaje. În primul rînd, toate etapele ei se desfășoară sub controlul nemijlocit al profesorilor, care au posibilitatea să arate concret cum trebuie să fie efectuată o experiență, să controleze dacă elevii au înțeles indicațiile lor și să-i învețe să-și noteze rezultatele experienței. În același timp însă elevii sînt lipsiți de elementul principal — posibilitatea de a urmări în mod succesiv desfășurarea experienței. De aceea, este bine ca asemenea experiențe să aibă loc numai atunci cînd ele nu pot fi făcute în mod individual de către elevi acasă.

Experiențele simple, însă de durată, trebuie făcute acasă. Este necesar ca aceste experiențe să introducă elemente noi în cunoștințele elevilor și să nu repete ceea ce a fost deja demonstrat și studiat în clasă. Acasă elevii trebuie nu numai să facă experiențe pentru studierea vieții plantelor, ci și să cerceteze structura acestora. Pentru studierea conștientă a organelor plantelor cu flori, elevii, sub îndrumarea profesorului, culeg în timpul excursiilor plante și le usucă apoi acasă. Bineînțeles, profesorul le explică amănunțit cum să facă această operație.

Observarea vieții plantelor în condițiile de acasă trebuie să fie pregătită în prealabil la lecție. De pildă, pregătindu-i pe elevi pentru observarea procesului de încolțire a semințelor, profesorul le arată cum să facă experiența, le indică detaliat cum să-și organizeze munca. Iată un exemplu. Elevilor li se spune să ia zece boabe de fasole și zece boabe de grîu pe care să le pună pe 3—4 straturi de hîrtie de filtru udă așezate pe două platouri. Li se atrage atenția că hîrtia de filtru trebuie să fie în permanență udă și că boabele care încep să putrezească trebuie aruncate. Li se cere să măsoare peste o zi lungimea rădăcinii și a tulpinii mlădițelor care se dezvoltă și să-și noteze rezultatele măsurătorilor și observațiilor. După două săptămîni, elevii trebuie să usuce mlădițele mari și să le lipească pe o foaie de hîrtie groasă. Acum ei sînt îndrumați să observe ce organ al embrionului se dezvoltă întîi, ce se întîmplă cu substanțele nutritive din semințe pe măsura creșterii și dezvoltării mlădiței, prin ce se deosebesc mlădițele de fasole de mlădițele de grîu și să descrie amănunțit rezultatele observațiilor.

La lecția următoare profesorul îi întreabă pe elevi cum au făcut experiența și-i învață cum să remedieze greșelile. El corectează și însemnările făcute de elevi.

Acasă elevii pot constata care sînt condițiile necesare pentru încolțirea semințelor, pot face experiențe privind creșterea plantelor la lumină și la întuneric, pot constata cum se desfășoară creșterea vîrfului rădăcinii etc. Efectuarea unor asemenea lucrări îi ajută să înțeleagă mai profund particularitățile structurii și vieții plantelor și îi înarmează în același timp cu o serie de deprinderi practice: ținerea jurnalului zilnic, notarea observațiilor, priceperea de a folosi instrumentele de laborator, aparatele de mărit. K. A. Timiriazev scria că oamenii care au învățat să facă măsurători, observații și experiențe simple capătă aptitudinea de a-și pune singuri întrebări și de a primi la ele răspunsuri reale, atingînd un nivel intelectual și moral mai înalt decît cei care n-au trecut prin această școală.

M. M. LEVINA

Doi dintre protagoniștii principali ai filmului despre copii, „Puștiul"

„PUȘTIUL"

Ca să putem viziona un film ca „Puștiul", un film „cu copii", în care sînt dezbătute probleme educative, cinematografia noastră a parcurs un drum ce se poate înscrie între datele cîtorva premiere cinematografice: martie 1955-„Nufărul roșu", octombrie 1956-„Fetița mincinoasă", mai 1957-„Ora H", aprilie 1959-„Mingea" și „Prima melodie". Nefiind deci primul film cu o asemenea tematică, filmul „Puștiul" constituie totuși un debut: scenaristele Eva Sîrbu și Ecaterina Farkaș sînt la prima lor încercare de acest fel, iar regizoarea Elisabeta Bostan realizează pentru prima dată un film artistic de lung metraj. Actorul principal, „puștiul" Gheorghe Bejan, apare și el pentru prima dată în fața aparatului de filmat. Așadar, niște „elevi" la început de școală.

Deobicei, elevii sînt foarte cuminți în primele zile de școală. O anumită cumințenie străbate parcă și filmul „Puștiul". Scenaristele s-au ferit să concentreze materialul de viață, lăsîndu-l să curgă lent, lipsindu-l de un plus de dinamism.

Pe ecran se desfășoară drama unei mame care, dintr-o grijă exagerată față de copilul ei, din teamă și neîncredere vremelnică în posibilitățile medicilor de a-l însănătoși, se străduiește să-i creeze un mediu care să-l ferească de orice efort. În felul acesta, cu fiecare dovadă în plus a „grijii" față de copil, mama îi va crea tot atîtea dificultăți, izolîndu-l tot mai mult de viață, lipsindu-l de dreptul legitim la plimbări, jocuri, sport etc. În acest cadru apar și învățătoarea copilului — cam telegrafic — medicul școlii, un șofer hîtru, un frate care face tot felul de năzbîtii, medicul care-i va reda micului elev bucuria de a fi copil și, în sfîrșit, colegii de clasă și de școală.

Există deci toate coordonatele care ar asigura o adevărată lecție de colaborare între școală și familie în sprijinul educării celor mici. Tocmai această lecție încearcă s-o dea creatorii filmului. Chiar dacă învățătoarea apare numai să sprijine această teză, neparticipînd la rezolvarea ei, este pozitiv faptul că scenaristele și regizoarea, prezentînd drama unei mame, ridică o problemă de interes general, că ele critică indirect mentalitățile înapoiate. Cea mai interesantă secvență în acest sens este cea în care mama, din grija ei prost înțeleasă pentru copil, îl minte. Cînd copilul își dă seama de acest lucru, se produce o ruptură. El fuge de acasă. Abia acum înțelege mama că în felul cum a procedat i-a furat dreptul la copilărie, că atitudinea ei contravenea cerințelor unei juste educații.

Cu cei doi interpreți copii — Gheorghe Bejan și Ștefan Berenghi — regizoarea a lucrat ca un adevărat pedagog. În film ei apar drept copiii actriței Corina Constantinescu. În scenele de familie filmul trebuia să redea acea intimitate, acea legătură sufletească ce există de obicei între copii și părinți. Repetițiile cu copiii nu s-au desfășurat „oficial". Locuința Corinei Constantinescu a devenit un loc de joacă pentru micii artiști care s-au familiarizat astfel cu interpreta rolului mamei, așa încît la filmările de pe platou reeditau în [illegible] „joaca" [illegible] vizitelor [illegible] fel.

Deși are unele lungimi care puteau lipsi, deși uneori decorurile sînt mult prea încărcate (cum este de exemplu decorul din camera copiilor), filmul „Puștiul" este, în general, un film destul de bun. Scenaristele, regizoarea, operatorul, actorii au creat un film optimist, în care umorul și dramatismul se întrepătrund dînd senzația realității și care, în imagini artistice, pune o importantă problemă educativă și arată căile rezolvării ei.

A. GH. CROITORU

Noi tipuri de școli în U.R.S.S.

Încă în anul 1956 a luat ființă în U.R.S.S. o nouă instituție instructiv-educativă, școala-internat. Acest nou tip de școală asigură realizarea pe o treaptă superioară a instrucției și educației, oferind largi posibilități pentru ridicarea nivelului lecțiilor prin stabilirea unei legături temeinice între școală și viață, prin dezvoltarea spiritului de inițiativă și a muncii independente a elevilor.

Revista sovietică „Škola-internat" publică o serie de importante materiale și informații cu privire la organizarea muncii instructiv-educative în școlile de acest fel. Rezumate ample asupra acestor materiale sînt prezentate cu regularitate în Revista de referate, seria pedagogie-psihologie, editată de Institutul de studii romîno-sovietic al Academiei R.P.R. În articolul „Cinci ani de activitate a școlilor-internat" de exemplu, prezentat în rezumat în Revista de referate, seria pedagogie-psihologie, nr. 2—1962, M. N. Kolmakova descrie activitatea școlii-internat din regiunea Smolensk, unde trăiesc și învață 900 de copii. În orășelul copiilor din Safonovo, regiunea Smolensk, ca și în orășelul copiilor din centrul muncitoresc Iuciob din Tadjikistan, copiii au la dispoziție clădiri spațioase, igienice, răspunzînd tuturor cerințelor pedagogice, cu săli de lucrări practice, săli de sport, laboratoare, livadă etc.

Urmărind îmbunătățirea continuă a educației multilaterale a copiilor și în același timp ajutorarea familiilor în care ambii părinți lucrează în producție, P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. au hotărît înființarea unor școli cu ziua de muncă prelungită. Specificul organizării procesului intructiv-educativ în aceste școli este expus în articolul „Primele rezultate ale școlilor cu ziua de muncă prelungită", semnat de P. Simakov și apărut în rezumat în Revista de referate, seria pedagogie-psihologie, nr. 3 — 1962.

În perioada construcției desfășurate a comunismului se acordă, potrivit indicațiilor Programului P.C.U.S., o importanță deosebită creșterii nivelului cultural al oamenilor muncii. În acest scop, în afară de școlile serale sau pe schimburi, frecventate de muncitori din întreprinderi, au luat ființă școli medii de cultură generală în care învață oameni ai muncii ce nu pot urma școala serală obișnuită: muncitori din transportul feroviar, marinari, militari etc. Forma de organizare a învățămîntului în aceste școli cuprinde o serie de particularități prezentate de P. S. Lebedev într-un articol al cărui conținut este redat pe larg în nr. 2—1962 al Revistei de referate.

În numerele 2 și 3 ale acestei reviste sînt publicate și materiale privind bazele teoretice ale pedagogiei, probleme ale educației comuniste în școală, în organizațiile de copii și tineret, în instituțiile extrașcolare, probleme de metodică a predării diferitelor obiecte de învățămînt, probleme de psihologie generală și pedagogică etc.

M. BUNESCU

Un spectacol reușit

De curînd, echipa de teatru a Școlii medii din comuna Bolintinul din Vale, raionul Titu, a pregătit un spectacol cu piesa „D'ale Carnavalului" Spectacolul a fost prezentat în sala căminului cultural din comună, în fața a peste 300 de țărani colectiviști Satira ascuțită la adresa moralei burgheze, situațiile pline de humor, au stîrnit rîsul tuturor spectatorilor.

Aplauzele îndelungi de la sfîrșitul spectacolului au răsplătit atît munca elevilor interpreți cît și a cadrelor didactice din școală care i-au pregătit străduindu-se să monteze un spectacol reușit.

I. PROTOPOPESCU

Concurs literar

În zilele de 22-24 aprilie a.c. va avea loc la București faza republicană a concursului de literatură romînă cu elevii claselor VIII—XI din învățămîntul de cultură generală și anii I—IV din școlile pedagogice și profesionale, organizat de Societatea de științe istorice și filologice din R.P.R. în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Culturii și C.C. al U.T.M.

Lucrările scrise vor avea loc în dimineața zilei de 22 aprilie a.c., iar împărțirea premiilor în ziua de 24-IV.a.c. orele 10, în localul Școlii medii nr. 1 „N. Bălcescu" din București.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piața Scînteii București.